

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike — Inerati do 80 peti vrt & Din 2, do 100 vrt & Din 2.50, od 100 do 300 vrt & Din 3, večji inerati peti vrt & Din 4.— Popust po dogovoru, inerati davek posebej — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 31-32, 31-23, 31-34, 31-35 in 31-36

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Konec panameriške ideje:

Fašistični prevrat v Braziliji

V sporazumu s predsednikom republike je bila snoči proglašena nova fašistična ustava — Zgledu Brazilije bodo sledile tudi druge južnoameriške države — V Washingtonu smatrajo to za začetek ideološkega razkola

Buenos Aires, 11. nov. Tukajšnji listi objavljajo, da je bil v Braziliji izvršen državni udar. Proglasili so novo ustavo, s katero se Brazilija spreminja v stanovsko državo pod predsedstvom Vargasa, ki ostane še naprej predsednik republike. Predsednik Vargas je snoči po radiu razložil vsebino nove ustave, ki po italijanskem vzoru spreminja državo v stanovsko državo. Guvernerji držav in poveljniki pomorskih in kopnih sil so obljubili Vargasu vso pomoč. Brazilija je prva ameriška država, ki je uvedla fašistični režim. Verjetno je, da bodo v kratkem sledile temu zgledu tudi druge južnoameriške države, ki simpatizirajo s fašizmom. V Washingtonu je ta akcija letala sploh niso dvignila v obrambo, ker grozi tako

tudi Ameriki huda borba med fašizmom in demokracijo.

Splošno se govori, da je državni udar v Braziliji obnem tudi hud udarec načrtom, ki jih je na konferenci v Buenos Airesu zastopal Cordell Hull, ko je zagovarjal skupnost ameriških držav na temelju demokratskih idej. Prav tako bo zblizanje med Italijo in Brazilijo vsekakor zelo pomembno za bodoči razvoj vseameriške ideje. Računajo s tem, da bo Brazilija pristopila k protikomunističnemu paktu.

Rim in Berlin ponosna na svoj uspeh

Rim, 11. nov. AA. Ves italijanski tisk in vse italijansko javno mnenje spremlja z velikim veseljem dogodke v Braziliji. Fašistični krogi poudarjajo, da sta lahko Rim in Berlin ponosna, da se v svetu širi fašistična ideja.

Nova ustava

Rio de Janeiro, 11. nov. Današnji uradni list je objavil novo ustavo, ki ima 178 členov in se v uvodu med drugim omenja: Brazilija je republika v obliki zvezne države. Zakone bo sprejemal parlament s sodelovanjem gospodarskega sveta in predsednika zvezne republike. Zakonodajna doba traja štiri leta. Parlament tvori dve zbornici in sicer narodna skupščina in zvezni svet. Narodne poslance volijo občinski sveti in sicer za vsako zvezno državo največ deset in najmanj tri poslance. Zvezni svet tvorijo zastopniki vseh zvez-

nih držav, ki pa jih imenuje predsednik države. Njihov mandat traja šest let. Zvezni svet razpravlja in sprejema sklepe o mednarodnih trgovinskih pogodbah in obravnava tudi vse druge mednarodne sporazume.

Narodni gospodarski svet naj pod vodstvom ministra za narodno gospodarstvo izvede stanovsko organizacijo narodnega gospodarstva.

Zvezni predsednik vodi notranjo in zunanjo politiko in je obenem najvišja ustanova v zakonodaji. Njegov mandat traja šest let. Volijo ga zastopniki občin, narodnega gospodarskega sveta in parlamenta.

O tej ustavi se bo ljudstvo izrazilo v obliki plebiscita.

Politični obzornik

Poglavje o »odpadnikih« in o krščanski ljubezni

V zadnji številki »Delavske politike« čitamo: »Na Slovenskem Javorniku in na Jesenicah je prestopilo nekaj svobodnih državljanov iz katoliške v pravoslavno cerkev. Nagibi k temu so pač njihova stvar, pa naj so strogo osebne ali politične, oziroma kulturno-demonstrativne značaja: zaradi tega o njih ne bomo razpravljali. Zanima nas le članek jeseniškega glasila Katoliške akcije »Na mejah«, ki piše o tem pod naslovom »Odpadniki«. Članek,

e, ima med drugim tudi te stavke: »V vseh časih so se našli ljudje, ki jih je tek skupnega življenja našel radi njih manjvrednosti prelake in jih kot smeti odložil na obrežjih uživanja in koristolovstva. Tam na obrežjih življenja širijo smrad svoje gnilobe do svojega propada, tok časa pa gre zato očistiti naprej v novo življenje ljudskih množic, njihovih organizacij in narodne skupnosti. Ljudje brez značaja so to, ki jih trenutek obvlada in ki jim je prepuščanje, narodnost, vera, zvestoba nedosegljiv pojem. V zadnjih tednih je bilo na Jesenicah in na Javorniku nekaj ljudi, ki so smatrali za primerno in lepo zapustiti vero svoje mladosti in svojega naroda in so prešli v pravoslavlje. Katoliška cerkev za njimi ne bo žalovala. Bili so suhe veje na deblu njenega življenja, kakor bodo ostale suhe tudi tam, kamor so sedaj prešli... Bili so in ostali bodo balast ki jih je cerkev le kot mati držala v svoji sredi v zaupanju v neskončno božjo ljubezen. Zaradi njih, ki že zdavnaj niso verovali, je verovala zanje cerkev v luč in prošila, da jih pred zatonom zemskega življenja razsvetli, kakor jih je razsvetlila že toliko med nami, ki so ji nekdanj viharne nasprotovani... Tako pišejo o onih, ki so sledili glasu svoje vesti in se pridružili pravoslavnim bratom.«

Ali bi ne bilo umestneje in s krščanskega stališča edino priporočljivo, da bi te osebe šle vase in si izprašale vest, mesto da podlo blatijo in polivajo z gnojnicjo ljudi, ki na njih ni druge krivde, kakor da hočejo živeti v miru in ljubezni z vsem svojim okoljem, ne da bi se jim bilo bati, da bo kdorkoli od zunaj posegal v to, krščanski načelom odgovarjajoče idealno razmerje!

Dovolj je eksperimentov!

Dr. Bogdan Stopar, znani hrvatski kulturni delavec, ni zadovoljen z razmerami na Hrvatskem in se mu zdi, da je hrvatska inteligenca v političnem življenju preveč potisnjena v kot. Zato predlaga novo politično akcijo. Po njegovem mnenju bi se moral zasnovati »političen pokret vsega hrvatskega naroda na čelu z narodno inteligenco.« Ta Stoparjev recept za rešitev hrvatskega vprašanja je že odklonilo glasilo JRZ »Samouprava«, ki ga proglašajo za neresen, češ da vsebuje sugestije, da bi se zopet pričelo z metodami Jevtičevega režima. Tudi »Obzore« zavrača Stoparjev predlog in pravi: »Ta akcija bi naj bila, sodeč po Stoparjevih besedah, naperjena proti hrvatskemu narodnemu pokretu, ki mu je na čelu dr. Vladko Maček. Čim bi akcija dr. Stoparja uspešna, bi bilo treba pričeti z delom za rešitev hrvatskega vprašanja. To se pravi: dr. Stopar bi naj bil predstavnik Hrvatov, ki bi se nato pogajal s predstavniki Srbov in Slovencev o rešitvi aktualnih političnih vprašanj... Bilo je že dovolj eksperimentov in narodnih eksperimentov. Ti eksperimenti in ti izvedenci so samo poslabšali odnose med Srbi in Hrvati, a se niso v nobenem oziru približali rešitvi kateregakoli aktualnega političnega problema. To je popolnoma prirodna posledica takih eksperimentov, ker ti izvedenci niso nikoli upoštevali obstoječih dejstev, marveč so navadno usmerjali svoje predloge v duhu svojih želja, da bi v dani priliki igrali vidno politično vlogo, računajoč pri tem naravno na blagohotnost režima... Vse to, kar navaja »Obzore«, je res, toda vse to se nanaša tudi nani, saj je prav on že tolikokrat igral vlogo eksperimenta, izvedenca v hrvatskem vprašanju, »razčunajoč« pri tem naravno na blagohotnost režima. V tem oziru ni potreba posegati daleč v preteklost, saj je vsakomur znano, kako vlogo je igral starina »Obzore« pred kratkim v akciji za znani oktobrski sporazum!

Bolezen rumunske kraljice matere

Bukarešta, 11. nov. g. »Lupta« poroča, da se je zdravstveno stanje obolele kraljice matere Marije sicer nekoliko izboljšalo, vendar pa je njeno stanje še vedno zelo resno. Zdravniški konzilij je sklenil, da bodo kraljico prepeljali v Bukarešto v sanatorij Cotage, čim bo minila najhujša kriza.

Borzna poročila.

Carib, 11. novembra, Beograd 10. Pariz 14.675, London 21.575, New York 431.625, Bruselj 73.35, Milan 22.725, Amsterdam 239, Berlin 174.36, Dunaj 79.75, Praga 15.20, Varšava 81.76, Bukarešta 3.35.

Tudi Mandžurci se upirajo Japoncem Japonci morajo pošiljati nove čete, da zaduše vedno nove upore

London, 11. nov. Angleški tisk objavlja, da so se mandžurški polki uprli Japoncem in so jih za kazen Japonci »decimirali«. Vsako noč je v mandžurških mestih pobitih več japonskih vojakov. Japonci bodo morali poslati v Mandžurijo ojačenja in to bo najbrž zavrglo njihovo prodiranje na Kitajskem.

Nanking, 11. nov. Po 14 dnevih so danes zopet priletela japonska letala nad mesto. Napadalo je 12 letal, ki so bombardirala pužni del mesta. Zanimivo je, da se kitajska letala sploh niso dvignila v obrambo.

2 milijona ljudi brez strehe

Sanghaj, 11. nov. Rumena reka se je razlila čez svoje korito. Poplavlila je petino po-

krajine Santung. Brez hrane in strehe je okoli 2 milijona ljudi.

Rooseveltovi pogoji za posredovanje

Washington, 11. nov. o. Sin predsednika japonske vlade, Fumikata Konoje, ki študira v Zedinjenih državah, je v spremstvu japonskega veleposlanika v Washingtonu izročil predsedniku Rooseveltu lastnorčno pisano pismo svojega očeta. Vsebinska pisma še ni znana.

Zvedelo se je, da je Roosevelt pripravljen posredovati v sporu med Kitajsko in Japonsko pod naslednjimi pogoji:

1. Kitajska prizna gospodarsko premoč Japonske na svojem ozemlju.
2. Kitajska prizna suverenost Mandžurije.
3. Japonska bo umaknila iz Kitajske vse svoje vojaštvo, razen poslaniške straže.
4. Izvajanje teh ukrepov bo nadziral mednarodni odbor.

Japonski vojni minister o vprašanju Mongolije

Tokio, 11. nov. o. Japonski vojni minister Sukijama je izjavil novinarjem, da se

mongolske čete kneza Teha, ki so bile organizirane v Notranji Mongoliji uspešno bore na strani japonske vojske. Ali bo sedaj Notranja Mongolija nastopila proti Zunanji Mongoliji in ali bo prišlo do odkritega boja med obema pokrajinama, je stvar, ki se tiče samo Mongolije. Nekateri inozemski listi so poudarjali, da bo Japonska naletela na težave na mongolskem ozemlju, češar pa se ne boji. Če bo potrebno, bo japonska vojska po zavzetju Sanghaja prodirala proti Nankingu in še dalje, kajti kitajsko vprašanje je treba tokrat za vedno rešiti.

Anglija za zblizanje z Nemčijo?

Potovanju lorda Halifaxa v Berlin pripisujejo v diplomatskih krogih velik pomen

London, 11. novembra. z. Veliko pozornost v vsej angleški in mednarodni politični javnosti je zbudil že poslednji govor ministrskega predsednika Chamberlaina, ki se je zavzel za sodelovanje z vsemi narodi in za čimprejšnjo rešitev vseh perečih problemov, ki tako sodelovanje ovirajo. Prav to senzacijo pa je izzvala v angleški javnosti vest, da bo lord Halifax, eden izmed vodilnih angleških politikov, v kratkem obiskal Berlin ter bo imel pri tej priliki razgovore z nemškimi ministri in bo sprejel tudi pri Hitlerju. Lord Halifax sicer zatrjuje v posebni izjavi, da se bo odzval samo povabilu k obisku mednarodne lovske razstave v Berlinu, vendar pa listi dvomi, da bi bil samo to povod njegovega potovanja v Nemčijo.

S to zadevo se bavijo vsi današnji angleški listi. »Daily Express« trdi, da je potovanje lorda Halifaxa v Berlin posledica

sklepa seje ministrskega sveta, ki je razpravljala o odnosih Anglije do Nemčije in sklenil poslati lorda Halifaxa v Berlin, da stopi v stike z nemškimi odgovornimi državniki. »Daily Mail« piše razen tega, da se bodo razgovori, ki jih bo imel lord Halifax v Berlinu, nanašali v prvi vrsti na vprašanje vrnitve bivših nemških kolonij. Po informacijah lista izhaja pobuda za to potovanje od ministrskega predsednika Chamberlaina, ki želi čimprej razčistiti odnose do Nemčije. »Daily Herald« poroča, da je tudi rimski poslanik dobil nalog, naj stopi v stike z merodajnimi rimskimi krogi in prične informativne razgovore glede ureditve odnosov med Anglijo in Italijo. V ostalem domnevajo listi, da se skriva za tem znatna preorientacija angleške zunanje politike, ki pa je odvisna v glavnem od tega, kakšen odmev bo našla ta akcija v Rimu in Berlinu.

Kitajska se bo branila do konca

Čangkajškovo sporočilo bruseljski konferenci

Bruselj, 11. novembra z. Maršal Čangkajšek je poslal bruseljski konferenci trzjavko, v kateri razlaga stališče kitajske vlade glede kitajsko-japonskega konflikta. V svoji brzjavki ugotavlja maršal Čangkajšek, da je kitajska vlada in ves kitajski narod trdno odločen do skrajnosti upirati se japonskemu navalu. Dokler bodo Japonci prodirali na kitajsko ozemlje, se bo Kitajska branila z vsemi sredstvi in z vso energijo. Kitajska vlada se bo strogo držala washingtonskega dogovora, upa pa, da bodo storile to tudi

ostale države podpisnice tega dogovora ter da bodo zastavile vse svoje sile, da tudi Japonsko prisilijo k spoštovanju te pogodbe. Kitajska vlada je prepričana, da tako prizadevanje, če se bo vršilo v duhu solidarnosti, ne bo ostalo brez uspeha in bo pripomoglo do pravične rešitve tega konflikta. Dokler pa je le en sam japonski vojak na kitajskem ozemlju, tako dolgo ne more biti govora o miru.

Belgijska kriza se zavlačuje

Tudi Spaak ni mogel sestaviti vlade — Možnost novih volitev

Bruselj, 11. novembra z. Mandatar krone, bivši zunanji minister Spaak, je snoči vrnil kralju mandat za sestavo vlade. Njegova prizadevanja so ostala brezuspešna, ker liberalna stranka ni pristala na njegove kombinacije glede sestave vlade. Kralj bo sedaj po veril mandat »nemu izmed liberalnih voditeljev. Če tudi ta ne bo imel sreče pri se-

stavi vlade, potem je verjetno, da bo prišlo do sestave uradniškega kabineta, ki bi razpustil parlament in izvedel nove volitve. Dolgotrajnost sedanja vlade krize vsekakor kaže, da so se politični odnosi med posameznimi strankami v zadnji dobi znatno spremenili ter da bo v novih volitvah edin izhod.

Arabci organizirajo nov odpor

Osnovan bo vsearabski izvršni odbor — Strogi ukrepi v Palestini

Beireuth, 11. nov. Tukaj govore, da bo veliki mufti kmalu odpotoval iz Sirije v neko sosedno arabsko državo. V Bagdadu bo najbrž nato ustanovljen isti izvršilni arabski odbor, ki je obstojal že v Jeruzalemu. Tiste osebe, ki so ostale v Palestini ali pa so jih francoske oblasti vrnille v Palestino, bodo nadomestili z vodilnimi arabskimi osebnostmi iz drugih arabskih pokrajin. Palestinske Arabce bo v tem odboru zopet

zastopal jeruzalemski veliki mufti. Iz Jeruzalema poročajo, da se je povečalo število atentatov v starem delu mesta in bo zato mandatna oblast zopet proglašala obsešno stanje v tem delu mesta. Včeraj je bil ubit upravnik jeruzalemske džamije, Šeih Ansari, ki je bil v Jeruzalemu zelo ugleden. Ubit je bil še neki drugi Arabec, neki Zid je bil pa ranjen. Po vsaj Palestini so uvedena za tako primere vojna sodišča.

Nismo ga še pričakovali

Ponoči je začelo snežiti in do opoldne je zapadlo že okrog 20 cm južnega snega

Ljubljana, 11. novembra.

Zadnja leta so meščani vsako jesen in zimo pričakovali sneg željno kakor Izraelci mano v puščavi. Lani je sicer zapadel še celo prej, kakor letos, že v začetku oktobra, a ga nismo mogli prištevati med »slošno blago«. Napravili je mnogo škode na sadnem drevju, vrtovih in v vinogradih, potrgal je nešteto telefonskih in drugih vodov in meščani so se nekaj časa »knajpali« v zgledni brozi. Začetek je bil slab, zato menda tudi ni bilo vso zimo poštenega snega. Lanska zima nas je pošteno razočarala. Seveda so pa bili toplega vremena veseli vsi, ki jih rado zebe. Mile zime zadnjih let so nam izpodbile vero v pravični vremenski režim, zato pač tudi letos ni še nihče pričakoval snega. In čeprav sneži že od snoči od 22.30 kakor se spodobi za zimo, vendar ne zaupamo snegu. Nismo ga pričakovali in vsi vremenski preroki so napovedovali doslej, da bo tudi letošnja zima mila.

Dopolodne je nekaj časa tako snežilo, da bi bilo treba izumiti poseben strokovni izraz kajti v resnici se je sneg vprav vsipal izpod neba. Kmetije pravijo: Sneži, kakor da se berači pretepajo. No, danes je pa snežilo, kakor da so odmašene vse luknje. Sneg je moker in ker je začelo snežiti na raznoočna pla, se ni mogel kmalu oprizeti, vendar je dopoldne v mestu vprav vidno naraščal.

Južni sneg je napravil že ponoči precej škode na telefonskih napeljavah v mestu. Dopolodne smo se morali skrajni povsem odreči telefonu. Zvezo si dobil le, če si imel posebno srečo. Značilno je, da nekaj časa ni bilo mogoče dobiti zveze s telefonsko sekcijo in ne s telefonsko centralo, pač zato, ker so nešteti telefonski naročniki v nestrpnosti hoteli tožiti nad telefonom — vsi hkrati. Vse proge so bile neprestano zasledene in ni pomagalo niti najbolj energično pridušanje.

Tako smo bili nekaj časa odrezani drug od drugega in od sveta. Ugotavljali smo le lahko, da neznansko sneži in da se bomo morali za nekaj časa sprijazniti s slogom življenja prejšnjega stoletja. To se pravi te telefona ne bo, svetili si bomo s svečami, pa tudi ceste bodo izginile v brozi.

Te skrbi so pa še zelo majhne v primeri s skrbmi meščanov, ki se niso mogli založiti s kurivom za zimo in ki nimajo primerne obleke in obutve. Nekateri sicer mislijo, da je sneg blagoslov za nezaposlene, ker jim nudi v mestu zaslužek, v resnici pa pri nas nezaposleni že več let niso služili pri snegu toliko, kolikor so prejeli na podporah. Mestna občina ne najame nezaposlenih, čim zapade nekaj centimetrov snega, temveč šele, ko ga ne morejo več popraviti stalni mestni delavci niti v središču.

Dopolodne ni bil sneg skidan tudi z mnogih hodnikov sredi mesta, češar pa ne smemo šteti v zlo meščanom, ki se izgovarja, češ, tako je snežilo, da si nismo upali niti iz hiš.

Redke vesti, ki so še davi prispele v Ljubljano iz drugih pokrajin države, pričajo, da je le Slovenija izredno srečna — drugje je deževalo. Kaže, da tudi v tem pogledu uživamo protekcijo. Vendar so bile dopoldne pretrgane skoraj vse zveze in nismo mogli niti zvedeti, kakšno vreme je v Mariboru.

Davi je bilo v Ljubljani 10 cm namerjenega snega, a dopoldne ga je nedvomno še padlo vsaj toliko.

Ljudje se zanimajo, ali se s tem snegom že v resnici začenja zima. Med vremenske preroke se pa ne prištevamo ter lahko samo rečemo, da snega ni niti napovedal stoletni koledar kakor tudi ne nobena meteorološka postaja. Pač pa so nekateri ljudje tožili nad revmatizmom... Bajse se nam obeta še tople vreme in prvi sneg bo kmalu skopnel. Tako govore optimisti. Smučarji so pa optimisti druge vrste in že pripravljajo smučj za novo sezono, ki se je začela tako rekoč neposredno po poletju ali babjem letu. V torek je bilo še izredno toplo kakor spomladi aprila. Prehod v zimo je bil v resnici nekoliko prenehal, zato ne moremo verjeti, da je nastopila v resnici zima.

Medkrajevnega telefonskega prometa ni. Motnje v krajevnem telefonskem prometu so se začele pojavljati že ob 1. ponoči, torej že dobro uro potem, ko je začelo snežiti. Dopolodne je bilo v Ljubljani v krajevnem telefonskem prometu okrog 800 telefonskih naročnikov brez zveze.

O medkrajevnem telefonskem prometu med Ljubljano in drugim: kraji pa sploh lahko rečemo, da ga ni več. Med Ljubljano in Mariborom je ostala nepretrgana le ena proga in prav tako po ena med Dunajem in Trstom. Brzjavne proge so pa pretrgane vse. Zato tudi v Ljubljano nismo mogli dobiti vesti, kakšno škodo je napravil sneg na telefonskem in brzjavnem omrežju na deželi. Upajo, da je še najmanj škode na Štajerskem. V Mariboru je namreč začelo snežiti šele davi.

Mestna telefonska sekcija seveda ne more popraviti takoj vseh telefonskih prog, s čimer se bodo morali sprijazniti telefonski naročniki. Zato so pritožbe brez pomena in tehnično osebje itak ve, kaj mora narediti. Sekcija ima v Ljubljani danes za poslenih le okrog 15 stalnih delavcev, ki čistijo na terenu, to se pravi pobirajo žice in rešujejo, kar se še rešiti da. Jutri pride stalnim delavcem pomagat kader tehničnega delavstva iz Kresnic. Proge bodo popravljene v nekaj dneh, seveda, če bo nehalo snežiti.

KINO UNION

PREMIERA!

Epopeja vseh bojev in
obstanka človeškega
širšega naroda!

Hajduk Janošik

V glavnih vlogah: Zlata Hajdukova — Pavel Blešić

Danes je dan miru...

Ljubljana, 11. novembra. Danes je mirovni dan, ko umira na bojiščih tisoč ljudi. Vojne ni več, a da so se bojišča, konflikt, sovražnost, vojne operacije, ofenzive, napovedane vojne ni. Če pa umirajo ljudje na bojiščih ali v zaledju, kjer padajo bombe na civilno prebivalstvo — je vseeno, ali umirajo oficielno ali neoficielno. Kljub vsemu je pa danes mirovni dan in mnogo lepih besed je bilo zopet izrečenih o ideji miru, sodelovanju narodov, sporazumu in človekoljubju.

Človeška zgodovina je zelo zanimiva, zlasti v tem stoletju. Če bi se človek lahko postavil — recimo — na višje stališče, bi se moral smejati početju človeškega rodu. Toda nič se ne more izločiti iz te skupnosti, ki jo imenujemo človeštvo — odnosno države, narode ali svet — in če se nekoliko zamisliš nad paradoksi ter pojavi sedanjosti, si bliže solzam kakor smehu. Samo pogledite: več desetletij so se države pripravljale na vojno — to je bil višji smoter svetovne politike in gospodarstva. No, končno smo vendar pričakali odrešilno vojno; štiri leta je trajalo blazno, nesmiselno klanje, uničevanje dobrin, rušenje z vsemi napori, žrtvami ter sredstvi. Ta doba »junastva« seveda ni mogla trajati večno. Zdaj je bilo treba začeti popravljati in nadomeščati, kar je požrla vojna. Vendar zopet ni bil smoter svetovne politike in gospodarstva obnovitev sveta na temeljih mednarodnega sožitja narodov, temveč samo spekulacija, kdo bo izvelik večji dobiček iz žrtve štiriletnega divjanja. Nastopila je gospodarska kriza, ki je več ali manj kot posledica vojnega uničevanja izpodkopala temelje svetovnega gospodarskega reda. Vojna je bila vzrok, kriza posledica, učinek. Toda, da bi odpravili posledico, so se zopet začeli obračati k vzroku; posledico naj odpravi vzrok...

Kadar kdo govori o podobnih rečeh odkrito, pravi, da je pripravljajanje na vojno le igra interesov držav in da je vojna sama neke vrste igra. Izrazoslovje sedanje mednarodne politike je pa mnogo bolj komplicirano. Priznati moramo, da pozna tudi besedo »človekoljubje«, ki je pa vendar izkušen diplomat ne sme pogosto rabiti, ker velja med diplomati za nesposobnost izraz. Nesposobno je povedati naravnost, da ljudje umirajo, da je podmornica »neznanek« države napadla neko ladjo, da je napadalec država, ki je začela brez vsakega napovedi klati prebivalstvo sosedne države, kakor je nesposobno reči, da je divjaštvo bombardiralo nezavarovana mesta ter moriti starce, žene in otroke. Ko diplomati govorijo med seboj o vojni, gre samo za neke interese, predloge, demarše, note, odgovore na note, gre za »izmenjavanje misli« v finem, uglašenem diplomatskem slogu. Ne gre za ljudi, ki umirajo nedolžni.

Železa so pripravljena — britve nabrušene Zadnje priprave za veliko tekmovalstvo v friziranju, ki bo v nedeljo

Ljubljana, 11. novembra. Naslov je — krvočlen, britve so nabrušene! Pa ne bo tako hudo, plemenita borba bo, prav nič krvava in kruta. V tokre hitim v verandko k »Lloyd«, kjer je bil zadnji trening vajen. Točno ob 8. so začeli, 26 vajen je na 26 modelih poskušalo v adnem času ene ure napraviti čim več kodrkov ali kakor se že imenujejo tiste zadevice, ki nastanejo s pomočjo vročega železa na glavicah naših dan in deklet.

Pogled vabljiv: dolge mize, na obeh straneh modeli, za njimi pa naraščaj, id je grel pod seboj kleče in jih vihtel naokrog, da so se zopet ohladile. V teku ure so nastale kar lepe frizure, ta z dekorom, ona zopet brez, vse pa skrbno izdelane in do skrajnosti premišljene.

Vodja turnirja, g. VIII Franchetti, ki je več večerov žrtvoval za čim lepšo usposobljenost in pripravljenost mladih vajen, jih je kratkoma nazval »judovski soloc«, to pa zato, ker so si imela dekleta toliko povedati. Med friziranjem je inštruiral, do poveloval tekmovalcem, opozarjal na vse malenkosti, zavedajo se, da bo šlo v par dneh zares. Opaziti je bilo nekaj par spretnih, katerim se nič ne pozna, da so vajenke, s takšno spretnostjo so vihte železo in vile laske vseh barv in tonov. Ko pa je g. Franchetti povedal, da so dobili še tri nagrade v znesku Din 1000.— za najlepše barvane lase z barvami »Oreal Imedjaf« in za najlepše blondirano glavo, je zgledalo, da si bodo vsi modeli v zadnjih dneh — barvali lase. Saj gre za 1000 Din v blagu in to ni malo! No, pa čast, diplome itd., to je pa še več vredno.

Točno ob 9. uri je bilo dano povelje »od modelov odstopiti«, pa smo si ogledali

kot žrtve divjanstva našega stoletja. Ali gre za mir?

Za mir... Vsi o njem govorijo. Tisti, ki se pripravljajo na vojno, tisti, ki izvajajo vojno, oni, ki se boje, tisti, ki sklopijo pakete — v interesu svetovnega miru — pakete s prozornimi nameni proti drugim državam, oni, ki se mrzlično oborožujejo — seveda tudi v interesu svetovnega miru — vsi. O vojni vsi sramežljivo molče in tem bolj govorijo o miru, čim bolj mislijo na vojno. Priznavajo, da je bila prejšnja vojna krivična ter da ni šela mnogo vprašanji; da so zaradi nje postali mednarodni odnosi še bolj nezdravi. Toda kdo se dandanes več ali manj odkrito ne smeje pacifistom in ideji o razorožitvi? V nekaterih državah celo zapirajo pacifiste in vsega človeka ne upa nit povedati. Tako dandanes zopet ves svet v nevarni vročici hoče nočes služiti samo čim zmagoviti ideji — bodoči vojni. Vse države se »morajo« oboroževati. Oborožujejo se celo države, ki pred svetovno vojno niso niti imele vojaštva. Preračuni mnogih držav nimajo ravnotežja zaradi izdatkov za oboroževanje. Mnoge države so preusmerile vse gospodarstvo potrebam vojne industrije. V nekaterih državah bi prišlo do gospodarskega poloma, če bi državno gospodarstvo ne moglo več računati z bodočo vojno in če bi vojna industrija ustavila obrate. In v nekaterih državah tudi vojna industrija ne bo mogla več dolgo spreminjati surovin v morilne in rušilne priprave, če država ne bo kmalu pridobila — seveda s vojno — novih virov surovin — ozemelj. Samo vojna je logičen posledek dandanašnje svetovne blaznosti.

Nesmiselno se je slepiti z optimizmom, ki računa s samo slepo vero v človekoljubne ideje v tej blaznici, imenovani svet. Tudi pacifist mora dandanes priznati, da mir lahko šteti samo orožje kakor tudi vojno lahko povzroči samo orožje. Pri tem pa nastane vprašanje, kako dolgo lahko traja vse to: kako dolgo in do kakšne meje in mere se bodo države še lahko oboroževale in kako dolgo bosta mirno prežala drug na drugega oba bloka držav — tisti, ki hočejo varovati mir in onih, ki si hočejo podvreči svet v vojni? Odgovor že delno poznamo, saj že nekaj let ni več miru, saj ima tudi danes, na mirovni dan, glavno besedo orožje.

V našem »harmoničnem« svetu nekaj šepa. Tisto »nekaj« je, kar povzroča vojne. Tako enostavno se zdi vprašanje: zakaj nih če ne poišče vzroka vojn in zakaj jih ne odpravi? Enostavno in navno, kajti ljudje ne smejo poznati vzroka vojn; nad vsem je magična beseda: interesi. In interesi so nad ljudmi. Človek jim mora služiti. Kako dolgo še? Molčimo! Dve minuti molka...

Danes je mirovni dan...

obrat v pekarnah ob nedeljah počival ter se se potrebuje pecivo za dva dni napreko že v soboto. Pekarne na bado obratovale od sobote ob 12. do nedelje do 24. Ob ponedeljkih pa so spet švale pecivo. Oj samostojni strank pa so sprajnal kruh v peklo ob petkih samo do 19. ure, ali pa ob sobotah v zgodnjih jutranjih urah.

Nov grob. V Martjanških Laznih na Črnochovskem je umrl takojšnji rojak dr. Rene Furec, star 48 let. Pokopni je bil tam zdraviliški zdravnik in je bil splošno priljubljen. Bil je pa tudi dobro znan v Ptuj, ker je brat takojšnjega vrhovnega vinokrega trgovca g. dr. Konrada Fureca. Preostlim našim sožalje.

Martjanjevanje se je pri nas pričelo že s soboto. Škoraj ni gostilne, ki ne bi priredila Martjanjevanja večer ter povabila svojih stalnih gostov na toiste gozde, krevčice in dobro kapljico letošnjega pridelka. Martjanje večeri so se precej dobro obiskani, ker si vsekraj rad kaj privošči, seveda ne tako v izdatni meri, kakor nekaj, ko je bil vsak zadovoljen s svojimi prejemki.

Spoznala ga je

Ljubljana, 11. novembra. Ko je sedela v torek zvečer vesela Slavka v neki gostilni, ji je nenkrat živo stopil pred oči dogodek, pri katerem je igrala posebno vlogo. Za nekaj časa je posabila na življenje in uprla oči v skuširanca, sedečega pri soedni mizi. Fant je pil na erce drugemu dekletu in se dobro zabaval. Slavka je vstala, dregnila s komolecem sosedo in se umaknila z njo na kratek razgovor. Potem sta na zmenljivi vlogi in je prisleda k fantu Slavka. Veselo je kramljala z njim in kmalu je fant pozabil na ono drugo. Očel je s Slavko iz gostilne. Komaj pa sta bila

Ker doma nimajo kruha...

Zanemarjeni otroci, ki prodajajo po ulicah cvetlice in beračijo, se srečajo tudi z zločinci

Ljubljana, 11. novembra. Otroci, ki prodajajo po ulicah cvetlice in beračijo, ne nalezijo samo na dobre in usmiljenj ljudi, marveč tudi na zločince. V svoji najnežnejši starosti, ko potrebuje najbolj nujno varnega gnezda in dobrega materinega srca, morajo nekateri otroci prodajati po ulicah, v lokalih in po stanovanjih cvetlice. Glad jih požene na ulice. Boda jih iztrga iz gnezda in jih vrže v življenje. Malo jih je, ki kupujejo cvetlice iz rok izstrdanih in razčepanih otrok. Gospodja kupuje bukete v cvetličarnah, gospodini kupujejo rože za okrasitev doma na trgu. Zaradi tega morajo otroci s cvetlicami v rokah po ulicah tudi beračiti. Kaj zgodaj spoznajo, da s cvetlicami ne morejo potlačiti svojih lačnih želodčkov, zato v isti sapi ponujajo ljudem ušesle cvetlice in prosijo za kronice. Ljudje taje odrinejo par kronk kot kupijo rože. Milostino dajejo, ker jih je zavedno ali v podzvesti strah bede in pomanjkanja in ker so samoljubni. Ako daš pol dinarja za teloh, nimaš toliko egoističnega ugodja kakor ob podaritvi tega novca človeku, ki te obupano prosi za milodar. Ako vzameš teloh iz ročice bednega otroka in mu daš pol dinarja, ne moreš imeti zavesti, da si boljši, bogatejši in srenejši od bednega otroka. Dobil si teloh za denar. Tvoje samoljubje na more triumfirati, kadar nekaj daš zaradi tega, ker nekaj prejmeš. Ljudje so usmiljeni in dobri iz samoljublja.

Ljubljanska policija je številne otroke, ki so prodajali cvetlice po ulicah in beračili, izgnala iz mesta. Ti otroci so bili v veliki večini s periferije in iz okolice. S tem seveda njih beda ni bila odpravljena. Z nevar ne poti beračanja jih niso spravili. Kam čisto pelje ta pot, pričajo pa razprave pred sodniki zoper seksualne zločince. Te razprave so tajne. Morda je prav, da so tajne, morda tudi ni prav. Morda bi bilo prav, da bi poročali o podrobnostih takih razprav, kajti te podrobnosti so strašna obtožba. Morda bi s tem rešili nekaj mladih žrtv. Saj mnogi ne vedo, da otroci, ki beračijo, prej ali slej postanejo žrtve zločincev. Ne žrtve roparjev in tatov, temveč žrtve pohotnežev in perversnežev. Roparji in tatovi iščejo denar in zlatino, katere berački otroci nimajo. Pohotneži in perversneži pa iščejo zadovolstev svojih bolnih in zločinskih nagonov. Tem pridejo tudi otroci prav.

Komaj 14 let stara Anica iz ljubljanske okolice, ki je bila žrtve takega pohotneža in perversneža, je včeraj pred sodniki malega senata odgovorila dovolj jasno, ko so jo sodniki vprašali, zakaj prodaja cvetlice po hišah, zakaj ni kričala, ko jo je pohotnež pograbil, zakaj ni zbežala. »Doma ni

Vlomi in tatvine

Ljubljana, 11. novembra. Oni dan je bilo vliomljeno v kaščo Alojzija Ravljaja v Gor. Poljanah v logskiem okraju, kjer so odnesli veliko posestvo: stvari v teži okrog 20 kg. 16 rjuh iz domačega platna z monogramom I. R., letno žensko obleko, ženski plašč in nekaj svinjine tako, da je Ravljaj oskodoval za približno 2000 din.

Iz železniškega skladišča je nekdo ukradel rjav usnjen kovček, last nekakega Dunajčana; v kovčeku je bil sveženj blagajniških ključev, knjiga »Garibaldi«, dva para damskih čevljev, per moških in ženskih sandal, mapa pisemskega papirja, nekaj parov ženskih nogavic in svilenege perila, več moškega perila ter dva kopalna plašča. Dunajčan je prispel na Gorenjsko z mazo in pri nas je bil ohranjen. Te stvari je bilo vliomljeno v župnijsko zidnico v vinogradi nad Gradcem pri Trebnjem. Tatovi so v zidnici najhuj prepaleti noč in vse premetali, s seboj pa so odnesli radijski aparat znamke »Philips« brez akumulatorja in brez baterij. Osakodovanec je dekan Tomažič, ki ima 2000 din škode.

Po okolici Celja in Maribora zasleduje orožniki pobeglega kramarja 49letnega Stefana Godca, bivšega pekarskega pomočnika ter 37letnega Vladislava Jeriča, elektroinženjerja, ki je izgnan iz naše države. Begunca sta skrivajla več tatvin, pred dnevi pa sta vliomila tudi v neko trgovino v Mariboru ter odnesla za več tisočakov manufakturne blaga in perila.

V petek pomeči je bilo vliomljeno v hišo Antona Butaja v Gavič pri Mozirju, kjer je bilo odnesene več obleke, nekaj rjuh, klobuk, 10 m pisanege platna, 4 pari ženskih čevljev in nekaj metrov flanel. Polag tega je tat ukradel tudi 300 din.

zunaj, je pristopil stražnik, pred katerim se je Slavka ustavila in pokazala na svojo spremeniševalca rekoč:

— Je še pravi, Kar primite ga!

Očeli so na stražnika, kjer je aretirani France Govedič postopal nerodno ugledno, ki je je pripovedoval premenila Slavka. Bilo je nekoga poletnega večera, ko sem se seznanila s Konradom, ki je prišel po opravih v Ljubljano iz Maribora in imel s seboj nabito listino. Povabil me je v avto in odpeljala sva se v neko gostilno na Zaloški cesti. Z nima je bil tudi šoler, v gostilni pa polno drugih gostov. Bilo je veselo, zato se nam tudi po policijski uri ni dalo spati. Konrad je predlagal, da bi se odpeljali proti Vevčam, kar smo tudi storili. Avto pa se nam je med vožnjo čez močnansko polje srazil naenkrat stumljivo težak in ko smo privozili blizu letališča, smo ustavili. Konrad je izstopil in zagledal zadaj na prihranjenem kovčku dva neznanca. Urno sta odskočila in prišla Konrada obdelavati z nožem. Konrad je padel zaboden in so ga morali prepeljati v bolnico, neznanca pa sta zbežala čez polje v temo. Mislim sem, da ne bom nikoli več srečala nobenega, pa se mi je danes vendarle posrečilo:

— Evo ga, ta-le je že eden!

France Govedič, po poklicu delavec, ki pa se dela ubrani, če le more, je buljil v pripovedovalko in se napada kar ni mogel spomniti. Ko pa so pregledali akte in ugotovili, da je bilo tedaj o tem poročano tudi iz bolnice in sicer precej natančno, tudi France ni mogel več tajiti. Kmalu se mu je spomin osvežil in slednjič je priznal svoj greh. Izdal pa je tudi ime svojega tovariša, ki je doma nekje pod Golovcem in je tudi delavec po poklicu, pa leži zdaj bolan v postelji. Za Govedičem to romal v zapor šele, ko bo ozdravel.

koli nimamo kruha!« je rekla in je vse povedala. Na tak odgovor ni več vprašanja. Otrok, ki mu glad zvija želodec, ne more misliti na posledice in na moralo. Kako bi dobil pol dinarja za kruh, to mu je najvažnejše.

CUDNO MASČEVANJE

Delavec Janez Držar je priznal, da je podtaknil ogenj v svinjaku posestnika Gregorja Zavbiha v Brezjah pri Domžalah. Dne 13. oktobra je izbruhnil v svinjaku požar, katerega se je posrečilo zadušiti. V nevarnosti so pa bila gospodarska poslopja v sosesčini, ki so bila vsa krita s slamo in deloma lesena. Lastnik svinjakar Gregor Zavbi je v Ameriki. Njegovo posestvo v Brezjah upravlja brat Janez. Držar je delal zanj in mu baje ni izplačal zaslužene dnine. Zaradi tega se je Držar maščeval in mu zažgal svinjak. Zaradi požiga je bil obsojen na 10 mesecev strogega zapore in na izgubo častnih državljskih pravic za 2 leti. Obsojenec je kazen sprejel.

PRETRKANA SLEPARIJA

Antona Rakarja je njegov prijatelj pek Križan Stefan poslal v Grahovo, da bi zanj najel Križarjevo pekarijo. Dal mu je 100 din za potne stroške in 100 din za aro. Rakar se je vrnil z Grahovega v Ljubljano z namenom poročilo, v kateri je pa stalo, da je najemnina za prvi mesec že plačana v znesku 900 din. Rakar je prijatelju Križanu natvezil, da je dal iz svojega 200 din za najemnino. Križan je debelo gladal, ko je prišel v Grahovo, da bi prevzel pekarijo, pa mu je lastnica Križarjeva Marija rekla, da ji Rakar ni plačal niti para. V pogodbo je Rakar sam pripisal, da je najemnina za prvi mesec že plačana. Na ta način je osteljal Križana za 900 din. Obtoženec je krivdo tajil in postavil na laž Križana in Križarjevo, toda sodniki so dali več vere tema dvema in so spoznali Rakarja za krivega ter ga obsodili na 4 mesece strogega zapore. Obsojenec je zahteval uradnega branilca, ki naj izvede priziv in revizijo procesa.

PREPOVEDANO RAZMERJE

P. Franc z Luž pri Kranju je bil obsojen na dva meseca strogega zapore, ker je imel s svojo svakinjo intimitno razmerje, ki je trajalo skoraj 2 leti. Ko je svakinja obtožena odrinila in si izbrala drugega, se je obtoženec maščeval. V neki gostilni pred vsimi gosti jo je posal in kričal, da je bila vendarle njegova. Po tem dogodku svakinja ni mogla več molčati in je obtožena ovdrla. Obsojen je bil po § 272-I. Svakinja ob času, ko je obtoženec zabel z njo prepovedano razmerje, še ni bila 14 let stara.

Tatovi so obiskali te dni tudi stanovanje Antonije Drogenkove pri Sv. Križu pri Rogasški Slatini ter ji odnesli svetlorjavo moško obleko, par hlače, 3 m suknja z moško obleko, hubertus-plašč, par moških gojzarjev, nekaj masti in nad 300 din v gotovini. Škoda znaša blizu 2300 din. V Grajskaču pri Ptuj so vdrli vliomili v hišo Franca Gomilška ter mu odpeljali moško kolo, polastili pa so se tudi zamokresa z nabojni vred, temomodre oblike, rjavega površnika in para črnih dobro ohranjenih čevljev. Gomilška so tatovi oskodovali za dobrih 2000 din.

V klavnicni krađejo meso

Ljubljana, 10. novembra. V mestni klavnici se že delj časa dogajajo čudne tatvine, katerih si dolgo ni vedel nihče pojasniti. Pred dobrim tednom je izginil nekemu mesarju cel prašič iz hladilnice, pred dnevi pa je prav tako izginil nekemu mesarju ves prednji uel zaklanega vola.

Razen tega je izginilo iz klavnice razno mesarsko orodje, sekire, noži in predpasniki. Posebno čudno je, da je izginjalo meso zlasti mlajšim mesarjem. Vsako meso je znamenovano s posebnimi znaki, tako da ga je lahko ločiti, vendar pa se je že prav čisto dogodilo, da je ta ali oni zamenjal — hote ali nehoče — meso drugega in ga prodajal potem za svoje. Osakodovanec je pač sumil, da se je kdo drugi polastil njegovega mesa, pa ni imel nobenih stvarnih dokazov, da bi koga obtožil. Po navadi takih tatvin mesarji ne zaznajo policije, ker menijo, da bodo imeli samo pota zman, tatu pa ne bo mogla policija izslediti, če ga ne bodo našli sami. Zanimiv je primer, ko je mesar Tone zalotil nekake me-

sarja, ko prodaja njegovo meso. Mesar so je seveda na vse močrce načine izgovarjal, da mora biti meso njegovo, nazadnje pa se je le udal in poravnal škodo.

Tatvine mesa so se dogajale že od pomladi. Ko pa je pred dnevi izginilo nekemu mesarju kar pol vola, je bil previdno poizvedovati, kam je izginilo njegovo meso. Slednjič je meso v resnici našel pri nekem mesarju. Seveda je bila tatvina takoj poravnana. Ugotovil je, da je meso kradel pomočnik tega mesarja in ga tako lahko pol ceno prodajal. S tem so bile pojasnjene tudi ostale tatvine. Mesarji upajo, da bo poslej njihovo meso varnejše in da bo klavniška uprava poskrbela, da mesarji ne bodo zamenjavali tujeja mesa.

Beležnica

KOLENDAR

DANES: Četrtek, 11. novembra katoličani: Martin.

DANASNJE PRIREDITVE

KINO MATICA: K novim obalam (ob 16. in 19.15) Vest človeštva — E. Zola (o 21.15).

KINO IDEAL: Ljubim tvoje pogreške.

KINO SLOGA: Ramona.

KINO UNION: Hajduk Janošik.

KINO MOSTE: Zrtev ljubezni.

Šmufarski klub Ljubljana: občni zbor ob 20. v pritlični dvorani Zvezde.

Splošno žensko društvo: predavanje prof. Čopića »Mali, oči in otroci se pritožujejo« ob 20. na dekliški šoli pri Sv. Jakobu.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljava cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12, Komotar Nada, Vič, Tržaška cesta.

Izpod sita

Nekateri telefonski aparati v Ljubljani so dobili čudno bolezen. Postali so silno radovedni, da vtikajo svoje tipke tja, kamor bi jih ne smeli. Niso podvrženi tej bolezni vsi, le nekateri, sloječi menda na posebnih mizah, tudi podvrženih tej najnovejši bolezni. Nič nimamo proti hvalavrednemu prizadevanju tistih, ki pilijo in urijo svoj sluh, ne moremo se pa sprizniti s tem, da dobivajo postranske slušavoče nekateri telefonski aparati.

Dvigne slušalko in se predno si zasuka kolesce, zasliši različno iz slušalke tuj telefonski pogovor. Nekaj časa se sliši pogovor kakor da teče v isti sobi, kjer sediš, potem pa pojeva in slednjič utihne. Če si diskreten, seveda brž odloži slušalko in počakaš, da se stanski slušohod sam zamaši, ker ga ti žal ne moreš zamašiti. Če pa nisi diskreten, lahko prisluškuješ in utegne se pripetiti, da posluša pogovor dveh zaljubljenec, morda celo nezvestega zakonskega moža ali žene. In če slučajno tega ali onega spoznaš po glasu, se ti je odkrila družinska tajna, do katere si prišel kakor Pilat v vero.

Morda bi pa mogla poštna uprava pojasniti, odkod naenkrat ti postranski slušohodi nekaterih telefonskih aparatov v Ljubljani. Prisluškovanje diši močno po ovadstvu in spada torej med dvomljive čednosti ne glede na to, kdo in s kakim namenom prisluškuje. Kvartopirci ne bodo videli nebeskega kraljevstva, prisluškovalci tudi ne.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Četrtek, 11. novembra: ob 15. uri: Vinčarji. Dijaška predstava. Globoko znane cene od 14 din navzdol.

Petek, 12. novembra: zaprto.

Sobota, 13. novembra: Simkovi. Premiera.

Premierski abonma.

Premiera Kadelburgove veseligrte »Simkovi« bo v soboto 13. t. m. za premierski abonma. Komad je zelo zabavne vsebine ter bo občinstvo brez dvoma dobro zabaval, ker nudi mnogo lahke zabave in komičnih situacij. Dejanje se pleče med dvema rodbinama, bogato rodbino Fajdizovih in rodbino Simkovič, ki žive v manj urejenih razmerah. Radi varuštva, ki ga prevzame gospod Fajdiza nad Simkovičnimi otroki, nastanejo naj razlinejše kolobocije, ki se pa razpletajo v happy-end.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Četrtek, 11. novembra: Evangelinik. Red.

Četrtek: Gostovanje gosp. J. Gostiča.

Petek, 12. novembra: zaprto.

Gostovanje go Zlate Gjurgjenae. Prvič v letošnji sezoni bo gostovala naša priljubljena bivša primadona ljubljanske opere ga Gjurgjenae v nedeljo 14. t. m. v partiji Traviate, ki je dosegla v preteklih sezonah enega izmed največjih uspehov. V torek 16. t. m. pa bo pela »Madame Butterfly«, partijo, v kateri je zapustila nepozaben vtis. Naša publika, ki je bila tekom let deležna številnih izvrstno izoblikovanih in globoko doživljajev pevskih partij, ki jih je odpele ga Gjurgjenae na našem odru ter jih prežela s svojo umetniško silo, bo gotovo z veseljem pozdravila priliko, da sliši to odlično pevko v njenih najboljših partijah.

Iz šoštanja

Podružnica Slovenskega planinskega društva v Šoštanju je povabila že spomladi našega fotomaterija in predavatelja g. K. Kocjančiča, da bi nastopil s svojim sklopičnim predavanjem »Po slovenskih dobrih in višavah« v tem kraju. Ta nastop bo jutri, v petek, ob 20. v dvorani šoštanskega kinematografa. O vsebini Kocjančičevega predavanja, ki obsega v sedanjih obliki okrog 130 navadnih diapozitivov in posnetkov v naravnih barvah, je svojočno poročal tudi naš list. Šoštanjanci se lahko sami prepričajo, da hvala tedaj ni bila pretirana.

Iz Ljutomera

Ljutomerskim naročnikom! Ljutomerski naročniki, ki dobivajo »Slov. Narod« po raznašalcu, naj poravnajo naročnino po poslanih jim položnicah, v bode bodo položnice priložene »Slov. Narod« vsakega prvega v mesecu, kakor drugim naročnikom.

Oseba vest. Učiteljica otroškega vrta gđ. Rozalija Martelanc je premeščena v Novo mesto. Na njeno mesto je imenovana gđ. Stanislava Ložar iz Ljubljane.

Iz Poljčan

— Iz občinskega urada. Vsi zalvezanci zgradarine se opozarjajo, da je treba vložiti zgradarinske prijave od 1. do 30. novembra pri pristojni davčni ali občinski upravi. Davčna uprava v Sl. Bistrici uraduje do preklica ob delavnikih od 7.30 do 14. — V krajih Sv. Urh in Planica je svinjska kuga prestala pojavila pa se je na nekem dvorcu v Tinju v okolici Sl. Bistrice. — Za dobavo gnojnine črpalke z banovinskim prispevkom je vložiti prošnje najkasneje do 13. decembra t. l. Hkratu je treba položiti kavčijo 100 din. Posneje vložene prošnje se v nobenem primeru ne bodo upoštevale. — Za uspešno zatiranje šmarnice nudi banska uprava tudi letos sledeče: v izrazito vinorodnih legah za dva izkrčena trsa šmarnice po en cepljen trs, v izjemnih primerih pa se bo podeljevalo za 20 izkrčenih trsov šmarnice po eno cepljeno sadno drevesce, odnoeno za vsak precejšen trs po 20 p nagrade. Tozadevne prošnje je treba vložiti najkasneje do konca januarja 1938. — Žigovanje sodov bo v Sl. Bistrici 17. novembra. — Mladenci letnika 1918, ki še niso prijavljeni občini, naj to takoj store.

iz Ptuj

— Strel na kolestar. V ponedeljek se je vračal proti večeru domov s kolesom mehanik Jožef Kmetec, na katerega je v bližini Turniša iz zasede strjelaj neznan napadalec. Zadel je Kmeteca v desno stran pleč ter ga nevarno poskodoval. Kmetec je bil prepeljan v bolnico. Napadalec zasledujejo orožniki.

— Zid na mestnem pokopališču, ki se je porušil že polni radi neprestanega delevja, sedaj popravljajo. Odstranjajo tudi vsak plaz na banovinski cesti Ptuj-Varaždin, ki je skoraj čisto zezul.

— Popolna nedeljski počitek pekarskih pomočnikov. Združenje pekov za ptujski in ljubomerski arez obvešča občinstvo, da bo

Premiera epikalnega filmskega dela iz zgodovine človeštva:

VEST ČLOVEŠTVA — EMILE ZOLA

Leto 1898, ki je razgibalo evropske duhove — Skandal Dreyfusove afera — Zola jeva fanatična borba za pravico — Zola jeva smrt!

V ELITNEM KINU MATICI ob 21.15 uri!

Rezervirajte vstopnice v predprodaji!

Telefon 21-24

DNEVNE VESTI

— Slikar in novinar Sergej Mironovič-Golovčenko umrl. V Zagrebu je umrl večeraj ponoči znan slikar, karikaturnik in novinar Sergej Mironovič-Golovčenko. Pokojni je deloval pri mnogih domačih in tujih humorističnih in satirskih listih. Pri nas so najbolj znane njegove izborne karikature v »Koprivici«. Doma je bil iz Odesa. Med svetovno vojno je bil kot huzarski kapetan na nemškem bojišču. Po revoluciji je pa zapustil svojo domovino in se preselil v Jugoslavijo. Bil je redni član JNU, med zagrebškimi novinarji splošno priljubljen. Star je bil šele 39 let. Bodi mu lahka zemlja!

— Veliko zanimanje Angležev za naše kraje. V Angliji vlada veliko zanimanje za naše kraje, zlasti za Primorje. Za prihodnjo sezono je napovedanih že 50 skupnih angleških letoviščarjev, ki bodo posejili Jugoslavijo. V vsaki skupini je 15 do 20 izletnikov. Tako je že zdaj napovedanih za prihodnjo sezono okrog 1.200 Angležev, ki začno prihajati že v aprilu. Mnogi Angleži se zanimajo tudi za Bled.

— Osnutek rudarskega zakona. Ekonomsko finančni odbor ministrov bo v kratkem obravnaval osnutek rudarskega zakona, ki pride potem pred ministrski svet, v začetku prihodnjega leta pa pred narodno skupščino.

KINO SLOGA
Prekrasni vefilmi v naravnih barvah
»RAMONA«
V glavnih vlogah: Loretta Young, Kent Taylor, Don Ameche.
Nemški dialog!

MATICA
Samo še danes ob 16. in 19.15 uri
krasni ljubzenski in glasbeni vefilmi
K NOVIN OBALAM
Ob 21.15 uri premiera epikalnega filmskega dela iz zgodovine človeštva
VEST ČLOVEŠTVA — EMILE ZOLA
Paul Muni

UNION
Premiera!
Epopeja vztrajne borbe za obstanek tlačnega slovaškega naroda
HAJDUK JANOŠIK
V glavnih vlogah Zlata Hajdukova, Pavel Dlelik.

Predstave danes ob 16, 19.15 in 21.15 uri

— Zagrebški planinci na Mrzlici. Hrvatsko planinsko društvo »Sljeme« priredi v nedeljo 14. t. m. za svoje člane skupen izlet na Mrzlico. Udeleženci izleta se odpeljejo iz Zagreba v nedeljo jutraj do Hrastnika, vrnijo pa se iz Laškega.

— Bolgarski rudarski inženjerji pridejo v Jugoslavijo. Naši rudarski inženjerji so bili v oktobru v Bolgariji gostje bolgarskih tovarišev. Izleta se je udeležilo okrog 40 naših inženjerjev in v Bolgariji so bili sprejeti zelo priazno. Zdej se pa pripravljajo na sprejem bolgarskih tovarišev, ki jim vrnejo obisk v kratkem, se pred februarjem.

— Letošnja sezona v Dobru. V bano-vinskem zdravilišču v Dobru je bilo od 1. januarja do 31. oktobra 3.649 gostov in 58.980 nočnin. Naših državljanov je bilo 3331, inozemcev pa 318. Lani je bilo 3366 gostov in 57.044 nočnin.

— Tekma z brozjalnimi aparati. V Beogradu je bil doleden odbor za prireditve tekme na brozjalnih aparatih. Vse posodne direktorje so izbrale v svojem območju najbolje uradnike za brozjavljaj-nje na Morsejevih in Hughesovih aparatih.

— Harry Piel v okolici Splita. Znani filmski igralec Harry Piel je hodil v torek v okolici Splita, kjer je iskal motive za svoj najnovejši film. Izbral je nekaj pripravnih krajev v Splitu in Trogiru, kjer se prične v soboto snemanje filma. Večraj je hotel odpotovati Harry Piel z motornim čolnom na Hvar, kjer bo tudi posnel nekaj prizorov, pa ga je zadržalo slabo vreme.

— Kaj je za obravnavo proti Milanu Radosavljeviču. Beograjski listi so dole-galno poročali o obravnavi proti bivšemu predsedniku Udruženja rezervnih ofi-cirjev Milanu Radosavljeviču in tovariš-tem, danes so pa naenkrat utihnili. Več-raj bi morala biti obravnavna končana in izrečena obsodba, pa je naenkrat vse za-spašlo.

— Starši! Če vaši otroci v narodni šoli, meščanski šoli ali nižji gimnaziji potrebu-jejo pomoči pri učenju, pokličite sposob-ega instruktora ali inštruktorice. S tem po-magajte svojim deci in istočasno rešujete pro-blem brezposelnosti mladih učiteljev in učiteljic, ki se vedno v velikem številu čaka-jo na službo. Glede tega obrnite se na naslov: Odslek brezposelnih učit., auit. pri sekciji JUU v Ljubljani, Francišanska uli-ca 6/I. Uradne ure vsak dan od 10. do 12. ure.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, nestalno vreme s padavi-nami. Snoči je bilo snežiti in smo imeli do davi 10 cm snega. Po drugih krajih je pa deževalo. Najvišja temperatura je zna-šala v Splitu 16, v Skopiju 15, v Zagrebu 12, v Ljubljani 9.4. Iz drugih krajev ni radi pretrgane telefonske zveze poročil o stanju temperature. Davi je kazal baro-meter v Ljubljani 755.5, temperatura je znašala 1.2.

— Službena mesta pri OUZD so vsa za-sedena. Zato opozarja Okrožni urad vse prosi-tele za službo, da naj ne vlagajo novih proš-nej.

— Na Brezjah bo postavila Zveza bojev-nikov spomenik neznani slovenskemu vo-jaku — večem slovenskim žrtvam svetovne vojne. Na mirovno nedeljo, 14. novembra, priredi po vsej Sloveniji nabiranje darov za to prelepo misel. Slovenci, darujte za spomenik, ki bo znak naše skupnosti, za-vednosti in kulture. S tem bomo pokazali, da se zavedamo žrtve za našo svobodo. Na-brani denar pa bo zveza porabila tudi za podpiranje revnih vojakov, invalidov, vdov in sirot umrlih vojakov svetovne vojne.

— Noter poveril blizu 2.000.000. Po-litica v Bernu je izdala tirailico za no-tarjem Hansom Haldemannom, ki je po-neveril 150.000 švicarskih frankov in ukra-deval za 10.000 frankov vrednostnih papir-jev. Zelo verjetno je, da jo je Haldemann popihal v našo državo. Moč je star 44 let, visok 188 cm, tamnih že nekoliko sivih las, visokega čela, črnih obrvi, rjavih oči, velikega nosu, velikih ust, naprej strice-že zgornje ustnice, širokega polnega obraza in širokih pleč.

— Letalska nesreča. V ponedeljek po-poldne se je pripetila pri Zepci letalska nesreča, ki po srečnem naključju ni za-htevala človeških žrtev. Razbilo se je le-talo oblastnega odbora Aerokluba »Naša krila« iz Banjaluke. Pilot Milan Zemljič in član Aerokluba Kristofor Zečević sta se sicer precej pobila, vendar pa ne toliko, da bi bilo v nevarnosti njuno življe-nje.

Iz Ljubljane

—lj Neodločeni Kongresni trg. Res da nas je precej zgodnji sneg presenetil, nav-zhke temu pa bi se lahko mestna upra-va bolj pobrigala za to, da bi bili odločeni vsaj glavni prehodi v mestu. Kongresni trg, ki je eden najbolj prometnih v me-stu, je ostal v brozgi, niti skromnih pre-hodov niso napravili na njem. Ljudje so si morali sami delati gazi križem čez trg, da so zajemali v čevlje moker sneg. Za prehode na Kongresnem trgu se že lanske zimo ni kaj prida skrbelo in kaže, da se tudi letos ne bo.

—lj Darujte za spomenik neznani slo-venskemu vojaku. V trgovini A. Krišpina v Ljubljani. Mestni trg je razstavljen dvo-jni spominske listine, ki je bila vzidana ob blagoslovitvi spomenika (groba) neznaniemu slovenskemu vojaku iz svetovne vojne na Brezjah 29. avgusta. Na mirovno nedeljo, 14. novembra, se bodo pobirali po vsej na-ši domovini darovi za spomenik. Dolžnost vsakega živečega Slovence je, da pripo-more k skorajšnemu uresničenju lepega načrta in dokáže z denarnim prispevkom svojo zavednost in pripravljenost, da se zgradi čimprej skupni spomenik vsem voj-nim žrtvam. S tem bomo pokazali, da zna slovenski narod ceniti žrtve za svojo svobodo in da se zaveda velike kulturne nalo-ga do vseh onih, ki so dali najdražje — svoje življenje za naše odrešenje.

—lj Mnogo je pri nas ljubiteljev foto-grafske umetnosti, ki se borijo z njenimi začetnimi tehničnimi težavami. Priročni-kov, ki bi jih uvažali v skrivnostni foto-grafskega dela, vsaj v našem jeziku, nima-mo, lastno poskušanje pa je preveč časa in dela fotografiranje res za dravo umet-nost, kot kakršna je razkrila. Da pa ni tako in da je mogoče z najbolj skromnimi sredstvi v kratkem času doseči visoko sto-tnjo fotografskega tehničnega znanja, bode dokazati prvi tečaj za začetnike, ki ga pri-pravlja naš fotoklub. V programu tega te-čaja, ki se začne prihodnji eden in bo obsegal 10 do 12 večerov, so poleg teoretičnih in skriptiranih predavanj skupni izleti, posvetovalnica in na koncu celo malna razstava del, ki jih bodo napravili tečajniki sami. Fotoklubu je treba čestitati za »srh, ki jo posveča vzgoji amaterskega narašča-ja, za katero bo dal na razpolago svoje najboljše strokovnjake, javnost pa še po-sebe opozoriti na njegovo namero. Kolikor vemo, se je za tečaj prijavilo že lepo šte-vilo interesentov obojega spola, danes ima-jo v prostorih kluba (za »Mladiko« prvi sestanek in tu se lahko prijavijo še drugi, ki tega doleži niso storili.

—lj Spomenik Antonu Foersterju. Park pred Glasbeno Matico ob Vegovi ulici dobi nov okras. V nedeljo namreč odkrije Glas-bena Matica ljubljanska v svojem parku poleg spomenika P. Hugolina Sattnerja spo-menik Antonu Foersterju. Oba znamenita moža sta z največjo verno delovala skupno celo vrsto let za prosep naše posvetne in cerkvene glasbe. Anton Foerster je bil go-spodar stolnega kora, P. Hugolin Sattner pa je imel umetniško vodstvo pri 68. oetih franciškanih. Slavnost odkritja se začne točno ob pol 12. uri s tem, da bo Orkestral-no društvo Glasbene Maticе s spremljeva-njem orgel zaigralo v Hubadovi dvorani Foersterjevo koračnico na narodne motive. Temu sledi pozdraven govor predsednika Glasbene Maticе dr. Vladimirja Ravnharja in govor o Antonu Foersterju, ki ga bo go-voril stolni dekan, kanonik in skladatelj dr. Frančišek Kimovec. Govorili bodo zastop-niki raznih društev ter polagali vence pred lik slavnega našega skladatelja. Na prošnjo Glasbene Maticе bo prevzela tudi ta spo-menik v varstvo mestna občina ljubljanska. Slavnost odkritja zaključijo mešani zbor Glas-bene Maticе, ki bo zapel enega najbolj učin-kovitih Foersterjevih mešanih zborov: Mo-gočno se dvigajo naše gore. V ponedeljek zvečer pa bo ob 20. uri v veliki Filharmoni-čni dvorani koncert Glasbene Maticе in s tem koncertom je zaključen drugi del Foersterjeve proslave. Tretji del se vsi po-tem v Narodnem gledališču prihodnjo sobo-to 20. t. m. z vzpizoritvijo Gorenjekega slavka. Vstopnice za koncert proaja knji-garna Glasbene Maticе.

—lj Spored akademije slepih gojencev iz Kočevja bo zelo pester. Nekaj točk so pri-pravili gojenci sami. Danes omenimo »Go-dovno budnico«. Besedilo je sestavila slepa gojenka svoji učiteljici za god, uglasbi pa jo je glasbeno nadarjeni gojenec zaveda. Presečenec bo boste tudi pri igri »Bom že šel«. ki je od slepe gojenke dramati-zirana zgodba o lenem Bošnjanku in njegovi posmi »Bom že šel«. V program smo je uvrstili zato, da bo imelo občinstvo priliko

videti, kako se slepi gojenoci vrtve v igran-je in kako vamo se gibljejo na odru. Aka-demija bo v soboto in nedeljo v franciškan-ski dvorani. Rezervirajte vstopnice v pred-prodaji v pisarni »Pax et Bonum«.

—lj Mali Bichon izvrstno zabava gledal-ce. Ogledajte si zabavno in duhovito vesele-je »Kdo je papa?« (Bichon) v Sentjakob-skem gledališču v soboto 13. in nedeljo 14. t. m. ob 20.15 in prepričali se boste sami. Nasmejali se boste do solz. Preskrbite si vstopnice že v predprodaji, ki bo v soboto in nedeljo od 10. do 12., 15. do 17. ure ter eno uro pred začetkom.

—lj Ruska Matica. Ruska Matica pri-reši v soboto 13. t. m. ob 20 v dvorani b. ho-tela Tivoli literarni večer ob priliki 85. ob-letnice smrti glavnega ruskega pisatelja N. V. Gogolja. Na sporedu: 1) predavanje g. univ. prof. dr. Evgena Spokovskega o osebnosti in pomenu N. V. Gogolja, 2) recita-cije odlomkov iz Gogoljevih del, ki jih bodo izvajali udeleženci ruskega tečaja pri Ru-ski Matici in ruska mladina. Vstop prost. Vabljeni so vsi prijatelji ruske književnosti.

—lj Predavanje SPD bo v četrtek 18. tm. ob 20. v Delavski zbornici. Predavali bo-jo nekateri udeleženci letošnjega izleta članov SPD, t. j. gg. Hvastja, dr. Mrak in dr. Potočnik o francoskih Alpah. Naši planinci so sami napravili številne dobre posnetke na svojih turah ter jih bodo po-kazali pri predavanju. Predavanje bo se-lo zanimivo ter bo pokazalo uspehe na-ših plezalcev v težkem, visokopolem te-renu v ledu in snegu. Planinci, obiščite gotovo to prireditev.

—lj Da ne bo trpel krivice. G. Stanko Vo-zelj, bivši gostilničar, nas naproša za ob-isk, da bi točno naše poročilo z dne 21. okt., po katerem naj bi bil zapleten v vlom pri trgovki Bajdetovi v Studentovski ulici. Tudi ni neki Babič kupil od njega ukradenega blaga, temveč je prodal Babiču blago neki Stefan Gradinčič. Vozelj je kupil samo pri-stojoval ter je kazensko postopanje proti njemu ustavil.

—lj Šole vabimo, da si pol voistvom svo-jih glasbenih učiteljev ogledajo glasbeno razstavo Anton Foerster in njegova doba v mali Filharmonični dvorani. Razstava je odprta dnevno od 15. do 17. ure in v ne-deljo dne 14. od 9. do pol 12. ure dopoln-je. Vstop prost.

—lj Zveza gospodinj preloži radi tehničnih ovir svojo razstavo »Vse za bolnika« na 30. novembra.

—lj Društvo »Tabor«. Drevi ob 20.30.60. redni članski sestanek a predavanjem. Pre-daval bo g. dr. Branko Vrčon o zunanje-političnem položaju. Vabljeni tudi prijatelji društva.

—lj Ponošeno obleko, obutev in perilo zbira mestna občina danes od 9. jutraj do 3. popoldne na Ajlovščini pred kavarno »Evropot« in na Viču pred cerkvijo. Kdor ima kaj odloženih stvari, ki se že porabne, naj jih prinese na zbiralno stojnico. Reve-žem bo v zimi marsikaj dobro služilo. Zbi-ranje bo le ob suhem vremenu.

—lj Tečaj za strokovno risanje mizar-ske štroke za mojstre in pomočnike se prične v nedeljo 21. novembra ob 8. uri jutraj in se bo vršil vsako nedeljo od 8. do 12. ure v Tehniški sindikatski šoli v Ljubljani, vhod Murmnikova ulica št. 9, preko dvorišča, levo pritičje, učna dvorana št. 5.

—lj Združenje brivcev, frizerjev in koz-metikov v Ljubljani sporoča cenjenemu občinstvu, da bodo brivnice in frizerski sloni v ponedeljek, 15. t. m. do 10. do-poldne v Ljubljani zaprti. Istočasno na-proša članstvo v Ljubljani, da se ob 8. uri udeleži s svojim osebjem v stolnici sv. maše zadušnice.

—lj Samonar starčka. Ponoči se je v svo-ji sobici v Kladenzi ulici 20 obesil 74 letni zasebnik Frane Kolesa, ki je že del časa botalah in ostal na stara leta brez vsake potrebe. V hiši stanujejo stranke so po-slate pozorne, ker je bilo v Kolesovi sobi vse tiho. Ko je nekdo potrkal na vrata, je našel ista zaklenjena, in zato je opozoril stražnika. Stražnik je zlezel v sobo skozi okno in našel starčka obesnega na žebelj pri vratih. V stanovanje je bila takoj po-zvana policijska komisija, v kateri sta bila zdravnik dr. Lapajne ter dežurni uravnik g. Podobnik. Zdravnik je ugotovil, da je smrt nastopila najbrž že pred nekaj urami. Truplo so na odredbo komisije prepeljali dopoldne v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Starčka je poglala v smrt beda in zagušče-nost.

—lj Skezi okno je lezla. Neki zakonski par je pred nekaj dnevi na večer opazil v Križevniški ulici 4, kako leze skozi pritič-njo okno v stanovanje 25-letna znara vlač-garica Marija Zakljeva, iz Zirov. Na vpra-

šanje, kaj počneja, je Zakljeva odgovorila, da v hiši stanuje, pa nima večnega ključa, kakar se zakonca nista več brigala za njo. Že naslednji dan pa je prijavila v omenje-ni hiši stanujočo šivilja Fani Gajšek, da ji je zmanjkalo iz stanovanja več oblek, de-žnik, nekaj prtov in nekaj orodja. Za tatvi-no sta zvedela tudi zakonca, ki sta videla Zakljevo, kar sta oškodovanki povedala. Večraj je bila Zakljeva neke v mestu are-tirana in je tatvino brez obotavljanja pri-znala. Povedala je tudi, da je ukradene stvari prodala v Kranju in pripomnila še, da je tako obkrala še več pritičnih stan-o-vanj. Zakljevo bodo sdaj izročili sodišču, kjer je še stara znanca.

—lj Dotični rezervni častnik, ki je bil 7. t. m. pri predsedniku Društva za začeto interesov vlagateljev bivše avstrijske pošte hranilnice v Šiški, se prosi, naj čimprej sporoči svoj naslov na gori navedeno društvo radi izterjanja kavelj.

Iz Celja

—c Proslave Jadranskega dne bo pri-rekli krajevni odbor Jadranske straže dre-vi ob osmih v mali dvorani Celjskega do-ma. Na sporedu je nagovor o pomenu Ja-dranskega dne, deklamacije in nastop mladinskega pevskega zbora Glasbene Ma-tice pod vodstvom g. Cirila Preglja. Ne-to bo predaval prof. dr. Lavo Čermelj iz Ljubljane o temi »Problem Sredozemske-ga morja in zla. Predavanje bo zelo za-nimivo in poučno. JS vabi svoje članstvo in vao javnost, da se udeleži proslave in predavanja.

—c Krajevna organizacija Legije koro-ških borecev v Celju bo imela v nedeljo ob 9. dopoldne v gostilniških prostorih Na-zadnega doma v Celju članski sestanek z našim dnevnim redom.

—c Huda nesreča. V Grižah pri Zalcu se je enoletni kočarjev sinček Ivan Bo-bovnik doma v nedeljo polji s kropom in se hudo oparil po vsem telesu. Otroka so prepeljali v celjsko bolnico.

—c Podsvetna prvenstvena tekma med celjskimi Atletiki in trboveljskim Ama-terjem se bo pričela v nedeljo 14. t. m. ob 14.30 na igrišču pri »Skalni kletci«. Za to zanimivo tekmo je delegiran sodnik g. Vihnjak iz Zagreba, za namestnika pa je določen g. Devčić.

—c Strindbergova »Julija« v celjskem gledališču. V proslavo 25letnice umetniške-ga delovanja g. Ivana Levajsa, člana Na-rodnega gledališča v Ljubljani bo vzpizo-rila ljubljanska sekcija Združenja gledal-ških igralcev v torek 16. t. m. ob 20. v celjskem gledališču Strindbergovo dramo »Julija«. Vstopnice so v predprodaji v knji-garni Slovskeve tiskovne zadruge.

—c Šahovska tekma Celje : Gorica. V soboto 13. t. m. bo prišlo v Celje 12 go-riških šahistov, ki bodo igrali v nedeljo 14. t. m. dopoldne v hotelu »Evropic« repren-zenatni dvomatch s Celjskim šahovskim klub-om. S tem bodo goriški šahisti vrnili obisk Celjanom, ki so gostovali 5. in 6. septembra v Gorici in premagali goriške šahista v raz-merju 6:4. Nedeljsko srečanje bo gotovo privabilo mnogo prijateljev šaha.

—c Napad in nesreča. V nedeljo zvečer so neznani moški pred neko gostilno na Ljubčani pri Celju napadli 21letnega brez-poselnega mizarkega pomočnika Alojza Ro-šerja z Ljubčane ter ga hudo poškodovali po glavi in rokah. Ko je izletni posestnikov sin Vinko Urbašek iz Dobriše vasi pri Pe-trovcih podiral v ponedeljek v gozdu dre-vo, mu je spodletela sekira, pri čemer se je vseskal globoko v levo nogo. Poškodovan-ca se zdravi v celjski bolnici.

Iz Maribora

— Protituberkulozni dinar. V mesecu oktobru je stanovanjski protituberkuloz-ni dinar v Mariboru dosegel vsoto 338.831 dinarjev. Izven stanovanjske akcije so da-rovali fondu za zgradbo jetičnih bolnikov: načelnik banke uprave dr. Franc Ratej 200 din, uradništvo sreskega načelstva Maribor levi breg 125 din in sreski načel-nik dr. Ivo Vrečar 100 din, vsi namesto vencia na grob fakopokojnega dr. Marica Ipavica. Dalje je darovalo Zdravniško društvo v Mariboru v spomin blagopo-kojnega primarija dr. Robiča 200 din in župni urad Sv. Jakob v Slov. goricah 100 din.

— Josip šinko — »Moji spomini«. Le-tos bo poteklo 15 let, odkar je umrl znani narodni borec in novinar Josip šinko, ne-kdanji urednik celjske »Domovine«. Da ne tonejo borbe za slovenstvo, je maribor-ski novinar g. Vekoslav Spindler zbral spomine pokojnega šinka in jih pripravil za objavo. Knjižica je te dni bila v Ma-riborski tiskarni dotiskana. »Moji spomi-ni« so stiliče iz slovenskih narodnih borb pred in med vojno. G. Vekoslav Spindler je izdal brošuro v sporazumu z ožjnimi po-kojnikovimi rojaki z namenom, naj bi služili ti spomini njegovim sodobnikom in soročencem v izpodbudo.

— Šahovski turnir. V torek je bilo v kavarni »Central« odigrano peto kolo tur-nirja za prvenstvo Mariborskega šahov-skega kluba. Rezultati so naslednji: Ing.

Zobna prevlaka je ravnotako odvrtna kakor novarna.

Zobno prevlako zoprne barve, id pola-goma načenja zobno sklenino, lahko odstranimo na najenostavnejši način. Zjutraj kot prvo, očistimo si te-meljito zobe s Chlorodontovo zobno pasto. Chlorodont, ta prijetno osve-žujoča metvična zobna pasta, napravi s svojo močno, toda neškodljivo čistil-nostjo zobe bleščeče bele in s tem vsak obraz privlačen in lep.

Zvečer kot zadnje, očistite si brez-pogojno predno greste spat ostanke jedi izmed zob, s tem da jih še enkrat temeljito očistite z zobno pasto Chlorodont.

Peneči ali ne peneči se Chloro-dont, obe kvaliteti sta enako dobri. Domači proizvod.

Zadostuje ako le trikrat vbrizgnemo ustno vodo Chlorodont v kozarec s čim se poveča osvežujoči učinek redne zobne in ustne nege s Chlorodontom.

Prek — Bien 1:0, Setine — Noman 1:0, Lukoš star. — Kresnik 1:0, Lukoš ml. — Radolčić 1:0 in Kukovec — Rupar 1:0. Se-sto kolo bo odigrano v petek zvečer.

— Peta dramska premiera v letošnji sezoni bo v nedeljo 14. t. m. zvečer. Vpri-zorili bodo povsod nadvse simpatično spre-jebo Schurekovo igrto s petjem in godbo »Pesem s ceste«. Režira, Malec, glasbene točke pa je nastudiral vojni kapelnik Ji-ranek.

— Opozorilo vodovodne uprave. Vod-stvo mestnega vodovoda v Mariboru opo-zarja vse hišne posestnike in upravitelje, da pred nastopom zime izpraznijo dvo-rišne in vrtno vodovodne napeljave.

— Iz sodne službe. Za zapriseženega sodnega izvedenca iz knjigovodstva je bil imenovan dr. Rudolf Rutar, bivši profe-sor tukajšnje trgovske akademije, sedaj odvetniški pripravnik v Mariboru. Oesti-tamo!

— Usoden padec s hleva. Večraj jutraj je padel pri Sv. Lovrencu na Pohorju 23 letni poljski delavec Ivan Fomezič s hle-va in si zlomil obe roki ter nevarno po-škodoval glavo. Nezačasnega delavca so prepeljali v tukajšnjo bolnico.

C. I. Luther je predaval

Ljubljana, 11. novembra

Znani nemški novinar in sportni preda-vatelj C. I. Luther se nam je snoči zopet predstavil kot izvrsten pripovedovalec, ki zna s svojimi živo besedo pritegniti poslušalce. Snov je bila sicer približno ista, ka-kor že na lanskem predavanju, toda v novi obliki in s spremljevanjem povsem novih diapozitivov. Kakor že lani, je tudi letos Luther začel z zimskim sportom in konča-l s kajaskim. Iz njegovega predavanja, ki ga je težko podrobno orisati, je bilo pač naj-bolj zanimivo poglavje o postanku smuč-ki. Raziskovalci, ki se bavijo s tem vpraša-njem, so namreč ugotovili, da smuč prvot-no niso bile uporabljene z namenom, ki ga imajo danes, temveč so jih v davnih davnih časih naši predniki uporabljali za prehod močvirnih pokrajin. Bile so to vod-ne smuči in se je Luther posrečilo to doka-zati s pomočjo najdenih takih smuč pri Samojedih. Te smuči so imele skoraj po-polnoma obliko čolna. Bile so znatno kraj-še od sedanjih in so imele podobno obliko, kakor sedanje vodne smuči. Nato nas je predavatelj popeljal med čarobni zimski svet visoko gori v planine, ki ga je narava s svojimi silami spremenila v prečudne, čisto drastične oblike. Krami diapozitiv, poživljen s šegavimi fotomontažami, so čisto izzvali salve smeha in splošnega pri-znanja.

Gladka beseda — pozna se, da predava-telj obvlada materijo, ki si jo je izbral — je bila spremljevana s tako živimi prikazi, da bi si predavanja brez slik sploh ne mogli predstavljati. Izvajanjem g. Luthra, ki je prišel k nam tudi z namenom, da prouči postanek bloških plohov, ki se pre-cej razlikujejo od drugih praggodovinskih sovrstnikov, je sledil še znani film švicarja Kusterja o planiških tehnikah, ko je Avstri-je Bradi dosegel najdaljši smučki skok na svetu. Film pa smo videli že v boljšem pri-kazu, kajti bil je precej medel in premoten, da bi lahko prikazal tisto, kar nam je po-kazala dozdaj še vsaka planiška prireditve.

SPORT

Smučarski klub Ljubljana, Opozarjamo na občni zbor kluba, ki bo drevi ot 20. uri v pritični dvorani restavracije Zvezde, z običajno vsakoletnim dnevnim relom. Pro-simo članstvo, da se ga udeleži v častnem številu, tekmovalce pa pričakujemo polno-številno. Smuk!

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Praktični, izjave beseda Din 1.— davek posebej
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

50 PAR ENTLANJE

azuriranje, vzzenje zaves, per-ila, monogramov, gumbi. Velika zaloga, prlja po 6.75 din. »Julijana«, Gospodarska cesta 12.

STANOVANJA

Beseda 1.— Din, davek posebej. Najmanjši znesek 15 Din

SOSTANOVALCA

sprajmem takoj k boljšemu spo-odu. Vodnikova cesta 12-1. 2005

STANOVANJE

z večjim prostorom za skladi-šče išem. Ponudite na upravo »Slov. Naroda« pod »Magacine« 2618

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

KUPEJE

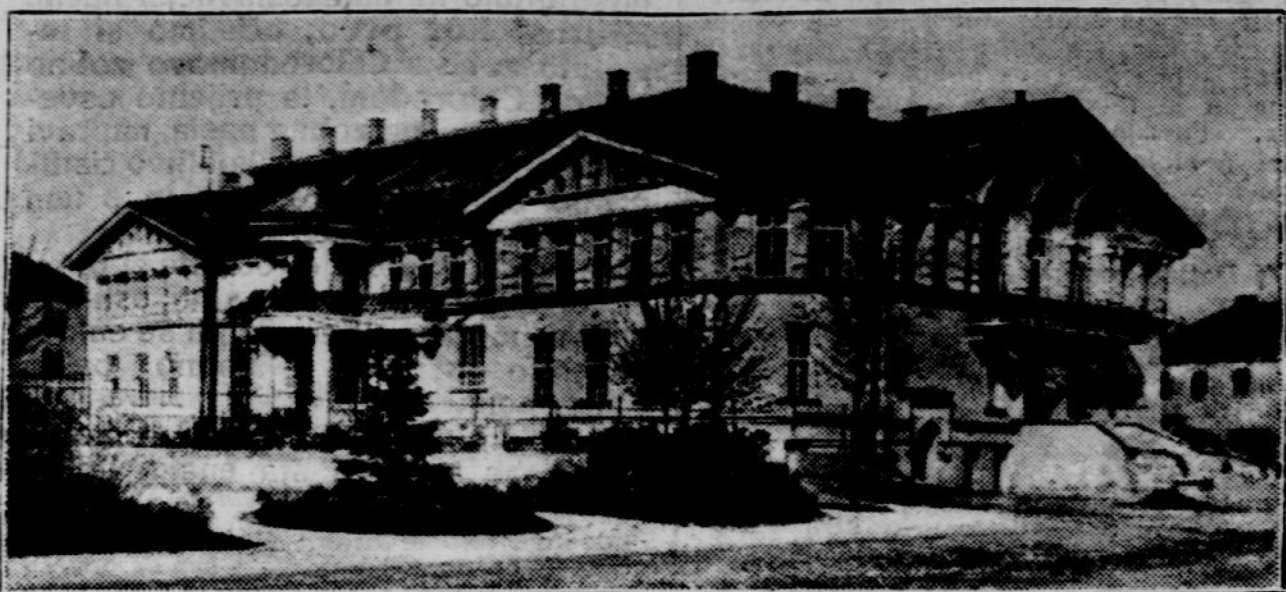
Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

KUPIM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

Iz zgodovine Sokola Tabor

V proslavo 30 letnice Sokola na Taboru besta prirejeni
televadna in mladinska akademija

Ljubljana, 11. novembra. Temelj društva so položili kot ustanovitelji: Medic Franc, Bricej Ivan, Počivalnik Jan, Dimic Janko in Mulaček. Prvi starosta je bil dr. Tominc Fran in prvi načelnik dr. Kandare Albin.

Odlični člani in posebno zaslužni delavci so bili: dr. Pavle Pestovnik, četrt stoletja starosta društva, ustanovitelj prve župe na jugu, odlični telovadec, vzgojitelj, govornik in sokolski pisatelj, ki je urejal in pisal najboljše sokolske liste. Z njegovim vstopom v društvo se je pričel najkrepkejši razmah sokolske misli in dela po vsej okoličnici, daleč na Dolenjsko. Pod njegovim vodstvom in najvztrajnejšim delovanjem se je sezidaval Tabor, ki je bil žarišče moči in dela.

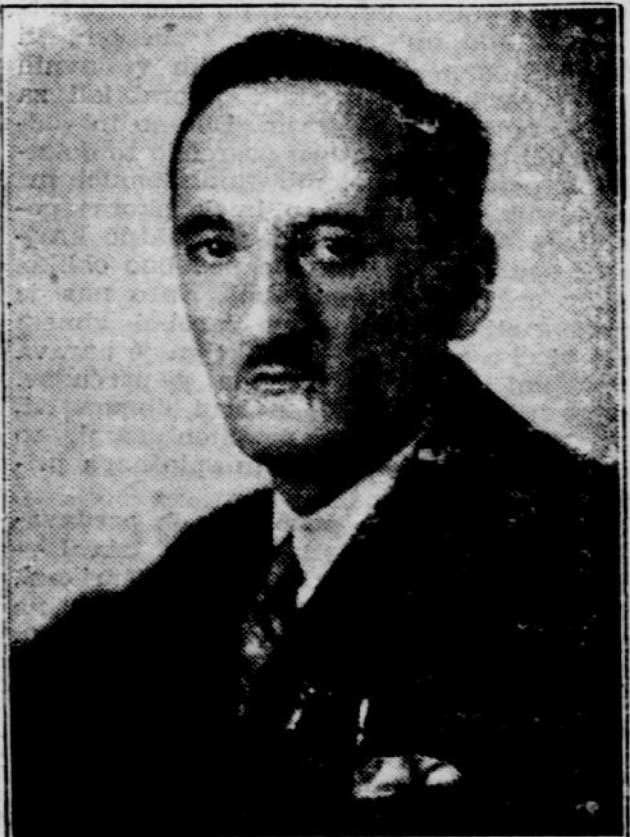
Stane Vidmar je bil 20 let načelnik društva in je vodil vse tehnično delo društva, župe in tudi saveza. Bil je odlični telovadec in prvi zmagovalac na mednarodni tekmi v Pragi. Njegove mnogobrojne sestave telovadnih točk in zlasti prostih vaj so bile najbolj upoštevane in so pridobile največ ugleda društvu. K telovadnim sestavam je sestavljal tudi primerno glasbo. Kot telovadni strokovnjak uživa še danes mednarodni sloves. On je telovadni pesnik z vsemi vrlinami vodnika.

Nande Svetlić, skoro petindvajsetletni tihi, a vztrajni in najboljši sokolski delavec, iniciator, dovteten za vse dobro, resnično in lep. Bil je ves čas najodličnejši delavec in sodelavec načelnika, voditelj in vzgojitelj in najizrazitejši pripadnik čiste sokolske misli. Sam vztrajen do skrajnosti je vzgajal vztrajnost pri vseh pripadnikih.

† Janko Dimic, nemurni telovadec in sokolski delavec. Bil je načelnik in podnačelnik društva, vedno vedrega duha, zdravega humorja, ki je prinašal sonce telovadcem v še tako mračnem prostoru in dobi.

† Janko Kovarčič, odlični mednarodni telovadec, mož volje in znanja ter prosvetni delavec v društvu, župi in zvezi.

† Nande Marolt, telovadec in vzgojitelj najodličnejših vrlin, mnogoletni starosta župe in podstarosta društva.

Starosta inž. Ladislav Bevc

† Tone Bončar, mecen društva Tabora. † Josip Turk, društveni podstarosta je pripadal društvu od njegove ustanovitve in bil glavna finančna opora za postavitve doma. Živel je z društvom in dal njemu vse bogate skušnje in delo.

Janko Slapničar, vedno veseli vodnik telovadne vrste in mladinskih oddelkov, katerim je bil vdan z vso sokolsko ljubeznijo in voljo. Njegova vzgoja mladine nam je

pridobila najboljše sedanje delavce Sokola na Taboru in po vsej državi. Bil je živa vez telovadcev, vedno poln poukov in krepitev vztrajnosti.

Janko Porenta je živa zgodovina društva. Od početka do danes telovadi v društvu in je bil upoštevan in priznan mednarodni telovadec. Od dece, naraščanja in člana je menda od vseh najrednejši in še danes v društvu najboljši telovadec, vedno sposoben in pripravljen tekmovali na mednarodnih bojiščih.

Franjo Medic, odlični telovadec, organizator in gospodarski strokovnjak. Pravi me-

cen Tabora. Kot prvotni telovadec in vzgojitelj je deloval neumorno v najtežjih dneh v telovadnici, vedno s smehom na obrazu in je s svojim naravnim humorjem vzbudil telovadce do vztrajnosti in rednosti. Vzgladno razmišljajo in odkriti značaj delujo je od početka v društveni upravi, kjer je bil dolgoletni podstarosta. Zlasti ga odlikuje njegova velika ljubezen do sokolske mladine, kateri je vedno najboljši zaščitnik.

Mica Krševica, ta najvztrajnejša in najodličnejša pripadnica društva, ki je bila tajnica ob ustanovitvi ženskega kroška Sokola I. ter je od tiste dobe dalje najizrazitejša predstavnica ženskega dela društva, kateremu načeluje že nad 15 let. Mica Krševica je vodnica vseh oddelkov dece, naraščanja in članice ter vedno najodličnejša sestavilka ženskih telovadnih sklad. Kot najboljše delavka je bila večletna načelnica župe in članica zveznega S. O.

Njeno delo v telovadnici bi se dalo opisati v debeli knjigi in nedvomno ima za društvo največ zaslug.

Omeniti bi bilo imena še mnogo, premnogo odličnih imen izmed članov in članic, ki so dala Sokolu Taboru, a nam tega ne dovoljuje prostor in čas.

V tistem delu in skromni zavesti, da je predpogoj delo in delovanje v krepki zamisli sokolske ideje v telovadnici in prosvetnem delovanju, gredo svojo pot naprej in navzgor.

Naša prestolnica, bela Ljubljana, se v vseh svojih slojih zaveda, da je Sokol Tabor činitelj, ki oklepa vase vse sloje in razširja vsepovsod globoko sokolsko idejo.

Ob 30-letnici obstoja vabi v svoje prostore, da bo akademija v to proslavo 13. t. m. tako obiskana, kakor ji zamore pričeletni sokolsko srce in sokolska ideja. Zdravo!

M. J. T.

Letošnji tujski promet v Ljubljani

Največji obisk je bil v avgustu, največ nočnih pa je bilo v septembru

Ljubljana, 11. novembra. Letošnji tujski promet v Ljubljani ne kaže posebno razgibane in razveseljive slike. Na splošno je situacija enaka, kot je bila v preteklem letu. Sicer je prišlo v mesto nekaj več tujcev kakor lani, je bilo pa zato manj domačih posetnikov in tako sta se obe številki med seboj nekako izravnali. Promet pa je bil že lani za okrog 25% manjši kakor predlanskim in torej ni bil preveč ugoden.

Vzrok, da se tujski promet letos v Ljubljani ni mogel razviti na nekdanjo stopnjo, je predvsem v vremenskih prilikah; saj je globoko v mesec julij trajalo deževje, lepo vreme pa je v poletnih dneh bilo prav za prav samo v avgustu, — a še tedaj ne trajno — september, ki je po navadi tudi zelo ugoden za obisk naših krajev, pa je bil zopet do 2/3 deževen.

Nastanitvena kapaciteta Ljubljane je ostala letos v bistvu ista kakor lani. Glavni ljubljanski hoteli so obdržali skoraj enak število sob in postelj, razen hotela »Slova«, ki so ga v začetku poletja začeli podirati. Zato pa je odprl hotel Miklič nov trakt in se je to razmerje izravnalo. V glavnih ljubljanskih hotelih in gostilnah je bilo na razpolago za tujce 385 in 521 postelj. Ko pa bo dozidan hotel »Slova«, se bo število sob še povečalo.

Največji obisk je bil v avgustu, največ nočnih pa je bilo v septembru. Število nočnih je naraslo še v maju, juniju in juliju. Med inozemskimi obiskovalci so na prvem mestu Nemci, ki so postali zaradi valutnih dogovorov naši glavni gostje.

Kakšni so vzroki, da tujski promet v Ljubljani in Sloveniji sploh ne uspeva tako, kakor bi bilo želeli? — Krive so razne okoliščine, v prvi vrsti pa naše slabe prometne razmere. Naše ceste so zelo slabe.

Poprava in restavracija cest ne napreduje v tistem tempu, kakor poslabšanje in tako postajajo razmere na naših cestah leto za leto slabše. Slabe ceste zadržujejo tuje avtomobiliste; saj je znano, da potniki v velikih avtobusih čisto izstopajo v št. Ilju in se peljejo do Rakeka z železnico, na Rakeku pa jih zopet čaka avtobus. Prav tako je v obratni smeri. Tuji avtomobilisti presojajo po razmerah na naših cestah razmere cest v vsaj državi. Nič ne pomaga, če so niže na jugu krasne ceste. Če vidi tujec, ki pride v našo državo, naše slabe ceste, se čisto premisli ter se rajši odpelje drugam, kjer so ceste razmere boljše.

Velika škoda za naš tujski promet je tudi, da še vedno nimamo cestne in železniške zveze z morjem. Od dobre zveze z morjem si moramo obetati ogromen razmah za Ljubljano, ne le v tujko-prometnem oziru, temveč v gospodarskem pogledu sploh.

Pa tudi naše železnice kažejo jako žalostno sliko. Zveze še vedno niso zadovo-

ljive. Zveza Ljubljane s Kranjsko goro n. pr. traja še vedno v najhitrejšem in najboljšem času tri in pol ure, kar pomeni, da vozi železnica naravnost s polno hitrostjo. Poleg tega imajo vlaki redne zamude, tako pri odhajanju kakor pri prihajanju, kar je postalo že naravnost usodno. Motornih vlakov kljub številnim prošnjam ne dobimo in jih ne dobimo.

Ljubljana pa potrebuje za napredek svojega tujkega prometa tudi izboljšanje gostinstva; kljub velikemu številu gostiln ima Ljubljana še vedno malo prijaznih lokalov, kjer bi se točila res dobra, pristna vina in bi se nudila dobra in okusna hrana po nizki ceni. Pa tudi zunanja oprema ljubljanskih gostiln je razmeroma še na precej nizki stopnji.

Za tujski promet so važne tudi razne prireditve večjega obsega. V pretekli sezoni ni bilo v Ljubljani, razen običajnih dveh velesejmskih prireditev, nikakih večjih prireditev. Mestna občina sama se zadnja leta ne upa več spuščati v večje prireditve, ker so bile nekatere poprejšnje prireditve silno deficitne, tako da je morala mestna občina v enem samem primeru doplačati 100.000.— din. Dobro bi bilo, če bi se za večje prireditve v Ljubljani osnoval poseben prireditveni odbor, v katerem bi bili enako močno zastopani: gledališče, mestna občina, glasbene institucije in po možnosti še kakke finančne skupine ter Velesejem. Ta odbor bi mogel potem redno leto za leto ustvarjati in financirati večje prireditve.

V bodočem proračunskem letu namerava mestno poglavarstvo, kot nam je znano, izdati nov projekt za mesto Ljubljano, dalje namerja založiti reprezentančni fotoalbum ljubljanskih posnetkov, prirediti ponovno informativne tečaje za strojno osebo, je v hotelih in podpreti gostilničarsko strokovno nadaljevalno šolo. Podpreti namerava tudi večje tujko-prometne prireditve in akcije v Ljubljani ter odpreti po možnosti skupno z Zvezo za tujski promet informativno pisarno v Ljubljani.

Tako upamo, da se bo tujski promet tudi v Ljubljani sčasoma dvignil. Razmahnil pa se bo v polni meri, kadar bodo tudi prometne razmere zadostno urejene, zlasti pa, kadar bo odprta naša zveza z morjem.

DIPLOMAT

Tayllerand je sedel nekoč med gospo de Staël in gospo de Recamier. Čeprav je bil vedno galanten do obeh, je bil očividno bolj pri srcu drugi.

— Čuje, je dejala madame de Staël neko liko ozlovoljena, če bi padli obe v vodo, katero bi potegnili na suho najprej?

— Prepričan sem, baronica, — je odgovoril Tayllerand — da znate plavati kakor riba.

Tretja sovjetska petletka

V Rusiji imajo velik znanstveni zavod za proučevanje
ljudske prehrane

Obenem s proslavo 20 letnice revolucije stopa Sovjetska Rusija tudi v novo petletko. Kakor v prvih dveh petletkah, bo tudi v tretji igrala važno vlogo ljudska prehrana. To vprašanje bo obravnavala Rusija na znanstveni podlagi. Očitali bodo v prvi vrsti znanstveni nagibi in oziri in šele v drugi vrsti gospodarski. Vse niti obširnega dela na polju ljudske prehrane se s tega znanstvenim znanstvenim zavodu za ljudsko prehrano v Moskvi. Kako ogromen je ta zavod, nam pove že število uslužbencev. V njem dela 360 učenjakov, med njimi učenjaki svetovnega imena kakor psiholog prof. Saternikov. In vendar je zavod v stranski ulici tako skrit, da ga moskovski sofer težko najde.

Ko prišle slednjič v ta kotel kipečega dela, se pregrajša, da je tu prav za prav šest zavodov, namreč fiziološki, klinički, higienski, tehnološki, detekti in propagandni oddelki. Služatelji na vseh oddelkih so samo zdravniki. Po svojem zanimanju se vspejajo v poedine oddelke in njihovo v splošnem samostojno delo je podrejeno glavnemu vprašanju vsega zavoda, namreč kako naj se pametno hranijo zdravi in bolni, odrasli in otroci. Zavod izključuje dojenčke, ker se bavi z njihovo prehrano poseben zavod. S to izjemo proučuje fiziološki oddelki poskusne norme prehrane, posebno vlogo beljakovin, njihovo razmerje do notranje sekrecije, sestav in vpliv na razne bolezni, pomen vitaminov, njihov odnos do notranje sekrecije, način, kako izločati poedine vitamine iz raznih živil, kakšna izmenjava snovi je potrebna noseči ženski itd.

Na kliničnem oddelku imajo 125 postelj in tu preiskujejo v glavnem, kako se da ležati brez zdravil z dieto podlaga, revmatizem, srčne in druge bolezni, kako vplivajo maščobe in beljakovine pri sladkorni bolezni, kakšna boji prehrana delavcev po zaposlitvi, da se prepreči izpolnjenost izvirajoče bolezni in še mnogo drugega. Glavni oddelki zavoda je higienski. Ta pošilja preglednike v živilske trgovine, da jemljejo vzorce in preiskujejo, kako so živila sestavljena. Iščajo pa tudi nove načine analize živil, obenem pa bočejo racionalizirati delo v kuhinji. Inspektorje pošilja tudi v kuhinje po bolnicah. Tu je osredotočen študij zdravstvenih zakonov v

tujih državah, očitno izhajajo norme, koliko nevarnih snovi sme biti v živilih, recimo koliko je dopustno v raznih živilih v odstotkih med ali cinka.

V tehnološkem oddelku se določa način prehrane v množicah. Tu se pripravljajo na Mikojanovo nalogo tretje petletke, da se namreč določi in izračuna, koliko in kakšnih živil potrebuje vsa država. Komisariat živilske industrije čaka na te račune in izjavil je, da more dobaviti vsemu prebivalstvu tista živila in v toliki množini, kakor bo določil zavod za prehrano. V detekti oddelku se določajo norme za prehrano otrok, tu se proučuje profilaktična dijeta recimo proti vnetju ledvic pri spalni bolezni, motnje v ravnotežju kislin in podobno. Propagandni oddelki ne skrbijo samo za higienske plakate, razstave, muzeje in predavanja, temveč daje navete tudi zdravnikom v živilski industriji ter prireja štiri-mesečne tečaje za zdravnike na kmetih, da ostanejo na modernem nivoju.

Zavod za prehrano lahko izpolnjuje vse naloge, ker je deležen izdatne državne podpore. Dobiva namreč letno za svoj obrat 3.200.000 rubljev ali v našem denarju blizu 30.000.000 din. Sovjetska vlada se ravna po besedah finskega fiziologa prof. Wendta: »Bodočnost pripada tistim narodom, ki znajo črpsti koristi iz moderne vede o prehrani.«

Rusija je torej postavila vprašanje ljudske prehrane na strogo znanstveno podlago. Kako pa pri nas? Mj temu važnemu vprašanju sploh ne posvečamo nobene pozornosti. Pri nas se hranijo ljudje kakor vedo in znajo, eni preoboro in preveč, drugi preslabo in premalo. Koliko bolezni izvira iz teh žalostnih razmer, bi nam vedeli povedati naši zdravniki. Mi se ne brigamo za ljudsko prehrano niti toliko, da bi pravilno razporedili živila po vseh pokrajinah, tako da bi ne bilo v enem kraju pomanjkanja recimo sadja ali krompirja, v drugem pa obiljeja preveč. Le tako se lahko dogaja, da so cene živilom v poenolnih pokrajinah tako različne. Če je potrebno v naši državi ministrstvo za telesno vzgojo, bi bilo mnogo bolj potrebno ministrstvo za prehrano, ker je zdravje v mnogo večji meri odvisno od pravilne prehrane nego od telesne vzgoje.

Za reformo koledarja

Nedavno je mednarodna konferenca dela sprejela resolucijo, a katero boče opozoriti svet Društva narodov na nujnost reforme koledarja. Generalni tajnik Društva narodov je razposlal vsem vladam članski osnutek pogodbe o reformi koledarja. Ta osnutek računa z 12 meseci in deli leto na četrtletja po tri mesece, 13 tednov in 91 dni. Veakvo četrtletje se pričenja z nedeljo in konča s soboto. Prvi izmed treh mesecev v četrtletju ima 31, druga dva meseca po 30 dni in vsak mesec ima enako število delavnikov.

Celotno število 365 dni v letu naj bi se doseglo tako, da bi se vrnil poseben dan med 30. december in 1. januar. V preostalih letih pa bi bil analogni vrtnjen še en poseben dan med 30. junij in 1. julij. Ta vrtnjen dneva bi bila označena bodisi kot 31. december in 31. junij ali pa kot konec leta in preostani dan in bila mednarodna praznika. Novo leto, 1. januar bi padel vedno na nedeljo. Novi koledar bi morale sprejeti vse države sveta, da bi ne bilo zmešnjav kar bi neugodno vplivalo zlasti na gospodarsko življenje. Ko bodo poedine vlade zavzele svoje stališče, se bo ta osnutek obravnaval na posebni seji.

Proslava 20 letnice Sovjetske Rusije

Proslava 20letnice Sovjetske Rusije je bila v znamenju za ta pomembni državni praznik izdanih glavnih gesel o uspehih socialistične izgradnje ter potrebi obrambe miru in meje sovjetske države. Moskva je bila v nedeljo že zgodaj jutraj izpremenjena v ogromno miravilje, čeprav se je pričel slavnostni obhod po mestu šele opoldne. Točno ob določeni uri so prikorakale ogromne množice manifestantov na Rdeči trg, kjer je defilirala pred člani vlade, vodstvom komunistične stranke, tujimi diplomati in mnogimi delavskimi delegacijami nad 1 milijon ljudi v nepretrgani povorki s prapori, standardami in živimi slikami. Pred civilnimi udeleženci je defilirala dopolne na Rdečem trgu sovjetska armada. Veliki vojaški paradni sta prisostvovala maršala Vorosilov in Budenny. Vojska vseh vrst orožja je defilirala pred zastopniki vlade in komunistične stranke, zbranimi pred Leni-

novim mavzolejem, kjer so stali tudi Stalin, Molotov, Kaganovič in drugi člani vlade.

V soboto zvečer je bilo slavnostno zborovanje moskovskega sveta v Velikem gledališču, kamor so prišli med drugimi Stalin, Molotov, Kaganovič, Vorosilov in Katinin. Predsednik sveta ljudskih komisarjev Molotov je izpregovoril o 20letnici Sovjetske Rusije. Pet najvažnejših moskovskih trgov so izpremenili v ogromno razstavo sovjetske industrije, tiska in umetnosti. V nedeljo zvečer so bile slavnostne predstave v vseh gledališčih in večeri v moskovskih predmestjih. Tudi v drugih mestih so bile svečane proslave državnega praznika, posebno v Leningradu, Kijevu in Harkovu. Veliko navdušenje je vzbudila brzjavka, ki so jo poslali Stalinu in sovjetskim delavcem k državnemu prazniku z ledena gore pri severnem tečaju Papanin, Krenkel, Fedorov in Širov.

Preveč odjemalcev

Kdo bi se ne čudil, da more priti mesar na boben, če pri njem preveč kupujejo. Glavno namreč ni kupovanje, temveč plačevanje, a tega se ne mena v Ameriki, pa tudi drugod po svetu mnogi ljudje odvdali. Eni ne morejo plačevati, ker nimajo denarja, drugi so se pa navadili slepariti in živeti na tuj račun.

Mesar William Webb v Worthingtonu bi moral zapreti mesarjijo, ker so pri njem preveč kupovali. Vedno je bilo pri njem polno ljudi, nekada dne je pa ostal mjest brez obratnega kapitala. V knjigah je imel za beleženje polno dolžnikov, toda nihče ni hotel poravnati dolga. Slednjič je Webb zaprl mesarjijo in nabil na vrata listek: »Na boben so me spravili odjemalci, ki nočejo plačevati svojih dolgov. Prihodnje izobesim del seznam svojih dolžnikov in dolžništev zneskov. Na lajni bodo sledili. In to je pomorilo, večina dolžnikov je svoje dolgove poravnala.«

NA SLIKARSKI AKADEMIJI

Professor: Kaj pa slikate tu?

Mlad slikar: Adama.

Professor: Imenitno, mladi gospod, vi začenjate lepo od začeta.

SPOZNANJE

— Kako se je prav za prav zrazilo, da si se zaljublil vame?

— Kaj se že tudi ti temu čudiš?

Andre Armandy:

Princesa Symianova

Roman

Volkskin je govoril samozvestno. Vlak je brez-pogojno izgubljen. Samo ena možnost je uiti strahni smrti: polastiti se treh tujcev, ki bodo služili za odkupnino. In če jih Rdeči kopjaniki izroče svojim zasledovalcem, bo njim samim vse odpuščeno in uvrščeni bodo celo v Feng-Hu-Siangovo vojsko. Zaman je skušal prvi pobočnik dopovedati svojim ljudem, da njihovega poveljnika kot živega bogu ni mogoče niti ujeti, niti premagati. Slednjič se je moral rešiti sam na begu po strehah vagonov.

— In če človek pomisli, da je zadostovalo samo deset krogel v telo... je tarnal Bourjal.

Svoje misli ni izpregovoril do konca. Po Volkskinu nahujskani Rdeči kopjaniki so se že bližali.

— Vi gospod nadporočnik, desno, jaz pa levo! — je zaklical Bourjal.

Komaj so krogle iz samokresov podre najbližje, so se drugi hitro umaknili. V hipu so bile stopnice prazne. Toda oklopni vlak, ki je bil ta čas srečno prevozil zapreko, je jel znova streljati. Tedaj

137 so jeli na Volkskinovo povelje iz vseh oken mahati z robcii: Rdeči kopjaniki so se udajali.

Ves besen zaradi podlosti svojih vojakov je Bourjal srdito preklinjal. Položaj je postajal vedno nevarnejši. Oklopni vlak se je bil že močno približal.

Kar se je Bourjal odločil.

— Nobenega oklevanja! — sezimo po močnih sredstvih!

In ko ga je hotel presenečiti grof vprašati, kaj misli s tem, je brž nadaljeval:

— Zdaj ni časa za to, gospod nadporočnik! Ali morete držati to sodrgo pet minut v šahu? Vse drugo lahko prepustite meni.

Stasja si je izposodila samokres od drhtečega tolmacha in pridružila se je Robertu, da bi pazila na obe strani vlaka. Bourjal je pa ta čas izginil skozi sprednja vrata.

Kar je postalo Robertu tesno pri srcu. Zdelo se mu je, da vzi vlak počasneje. Kmalu ni bilo nobenega dvoma več: vlak se je ustavljal.

— Kaj je Bourjal zmolel? — je pomislil Robert.

Vlak se je res ustavil. Iz kupejev so se začeli radostni kriki. Misleč, da so se tuji udali, so jeli Rdeči kopjaniki metati puške iz vagonov in mahati vojakom v oklopnem vlaku. Le-ta se je v pričakovanju ustavil v določeni razdalji in nehal streljati.

S samokresom v roki je hotel grof planiti na lokomotivo, ko je nenkrat opazil Bourjalo, kako se hitro plazil mimo njihovega kupeja in mu kaže

z roko, naj potrpi. In že je izginil med dvema vagonoma.

Kmalu je Robert čutil, da se vlak zopet premika. Toda to ga ni pomirilo, temveč se bolj vznemirilo, kajti vlak je krenil nazaj. In tako so se bližali oklopnemu vlaku namestu da bi bežali pred njim.

Za hip je šmrla Robertu v glavo misel na izdajstvo. Zgrzeel se je in jo takoj prepoznal. Bourjal, njegov stari Bourjal, in izdajalec?... Kje neki? ...Toda kaj naj bi pomenilo to?

Vlak je vozil vedno hitreje. Roka je mehavično prišla za kljuko vrat na desni strani in Bourjal je skočil v kupe.

— Fuj, če je človek sprevodnik, pa res nima nikoli mira!

— Ali mi b'a komočno pojasnil, kaj to pomeni?

— Kar potrpite — pojasnilo pride samo. Zdaj lahko pogledate skozi okno. Mislimi boste, da ste v kinu.

Vlak je drvel s polno paro.

Oklopni vlak se mu je hotel umakniti nazaj, pa ni več mogel in prvi vlak je drvel na vso moč proti njemu.

Robert je zadržel in privil k sebi Stasjo. Bourjal ju je smeje tolažil:

— Potrpita.

Kar se je zazdelo, da poka zemlja pod njimi. Šten udarec jih je vrzel ob steno kupeja.

— Držite se, — je dejal Bourjal.

Lokomotiva se je naglo ustavila, potem je pa krenila zopet naprej.

— Čemu to?

Robert ni izgovoril svoje misli do konca. Skozi vrata je videl vlak, kako vozi s polno paro nazaj. Bourjal je bil skombiniral manever z japonskim strojevodjo in odklopil ostale vagonne od njihovega. In tako so drveli vagoni polni Rdečih kopjanikov, s podlim Volkskinom naravnost proti oklopnemu vlaku. Udarce je bil strašen. S strelivom napolnjeni oklopni vlak je razneslo in od obeh vlakov so ostale samo razvaline.

Tedaj se je pa Bourjal filozofsko odporodil svojemu maršalskemu žezlu in izgovoril tač melanholični stavek, ki bi ga lahko izgovorila tudi usta velikih vojskovodj:

»So primeri, ko velja dožnost vojskovodji, naj v doseg cilja, žrtvuje svojo vojsko.«

Stasja in Robert sta bila nepoškodovana in Bourjalu ni bilo žal, da je storil to.

XIII.

DRUGA ZELJA

Samo z enim vagonom je lokomotiva kar drvela mimo zapuščenih postaj. Robertov cilj je bil Modra reka, odkoder se je hotel odpeljati s parnikom v Sanghaj. Ne morda, da bi se hotel peljati skozi to mesto. Prti temu je imel mnogo pomislekov, — pač je pa računal s tem, da bi izstopil v Wosungu, odkoder bi dohlet prvo lažno Massageries Maritimes, ki je odhajala v Francijo.